



**GŁOS**

**3 Maja**  
**Królowej Polski**

**KATOLICKI**

**VOIX CATHOLIQUE**

Nr 17/2016 (2632) Rok LVIII 1.5.2016

**TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ**  
**HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE**

**1,55 €**



## Słowa wdzięczności...

Z Listu Papieża, w związku z 1050 rocznicą Chrztu Polski.

W tym Okresie Wielkanocnym w szczególny sposób towarzyszymy modłtami i naszą życzliwością zawsze wiernej Polsce, gdy umiłowani synowie i córki tego szlachetnego Narodu uroczą obchodzić wdzięczne wspomnienie 1050. rocznicy Chrztu. To daje także Nam dogodną sposobność do tego, aby wszystkim Polakom z głębi Naszego serca wyrazić słowa wdzięczności, gratulacji i zachęty, chcąc uczestniczyć w ich radości i ją wzbogacić.

Bóg bogaty w miłosierdzie znamienitą ziemię Polski uczynił w ciągu wieków urodzajną także zrodziła przeobfite duchowe owoce, a tyłu Polaków znakomicie wyróżniło się wyznawaniem i obroną wiary, zachowaniem nadziei oraz praktykowaniem miłości. Oni bowiem, rozważając życie i gorliwość świętych biskupów i męczenników, Wojciecha i Stanisława, którzy w początkach chrześcijaństwa na tej ziemi złożyli najwyższe świadectwo, nie tylko okazali wierność wobec Urzędu Nauczycielskiego Kościoła i Następców Piotra, lecz także przysłużyli się bardzo do rozwoju kultury na ziemi polskiej.

Chrzest, który w roku 966 przyjął książę Mieszko I wraz ze swoimi najbliższymi, oznaczał także początek Państwa Polskiego. Z tego powodu wspomnienie tej rocznicy nie tylko chrześcijanom, lecz wszystkim Polakom daje szczególną sposobność do uroczystego świętowania, radowania oraz ufego patrzenia w przyszłość. Kościół bowiem w Polsce zawsze ukazywał szczególną więź z całym Narodem, a także usiłował cieszyć się z cieszącymi i płakać z płaczącymi (Rz 12,15). W najtrudniejszych czasach wojen, powstań i zesań biskupi i kapłani, konsekrowani mężczyźni i niewiasty prawdziwie wraz z ludem cierpieli, żarliwie przynosząc pocieszenie wszystkim braciom i siostram swojej Ojczyzny oraz mądrze pokazując drogę do wolności.

Kościół wyniósł do godności ołtarza licznych synów i córek polskiej ziemi, którzy w różnych okresach ukazywali chrześcijańskie cnoty lub zostali ozdobieni palmą męczeństwa. Z bardzo długiej listy pragniemy imiennie wspomnieć tych, którzy żyli w naszych czasach i są czczeni w całym świecie: mianowicie św. Maksymiliana Marię Kolbe, franciszkańskiego kaptana i męczennika, który swą służbę okazał w całopalnej ofierze miłości; św. Marię Faustynę Kowalską, dziewicę, która bardzo troszczyła się o objawienie tajemnicy Bożego Miłosierdzia, oraz św. Jana Pawła II, papieża, który ukazywał niestrudzenie wszystkim narodom Zbawiciela człowieka.

Ukazując ich przykład, Pasterze Polski zapropowowali wszystkim ludziom dobrej woli, z okazji wspomnianego jubileuszu, liczne inicjatywy, aby wszyscy mogli zrozumieć podziwiać hojność Pana w wieloletniej historii Narodu i sami mogli jej doświadczać w nowych okolicznościach.

Stąd Czcigodny Brat Stanisław Gądecki, Arcybiskup Metropolita Poznański oraz Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski, bardzo uprzejmie Nas prosi, abyśmy wystali dostojnego męża, który by Nas reprezentował w czasie głównych uroczystości i okazałby Naszą miłość wszystkim Polakom.

*ciąg dalszy na str. 8*



## 1050 lat polskiej racji stanu

Wojciech Turek

*Tegoroczne obchody rocznicy chrztu Polski nie budzą większych kontrowersji, ale trzeba pamiętać, że nie zawsze tak było.*

Pół wieku temu, władze komunistyczne usiłowały przeciwstawić kościelnym obchodom milenium chrześcijaństwa w Polsce, własną „świecką” wersję dziejów określaną jako tysiąclecie państwa polskiego. W imię antykatolickiej ideologii usiłowano wmówić Polakom, że istotą wydarzeń 966 roku było powstanie państwa polskiego. Oczywiście głoszone nieprawdę: państwo Mieszka I istniało przed 966 rokiem. Jednakże dopiero przyjęcie chrztu sprawiło, że Polska zaistniała jako pełnoprawny członek Christianitas.

Mówiąc współczesnym językiem, zostaliśmy uznani przez społeczeństwo międzynarodową jako odrębny byt państwowy. W średniowieczu bez przyjęcia chrześcijaństwa nie byłoby to możliwe, podobnie jak współcześnie przynależność do Unii Europejskiej wiąże się z wymogiem akceptacji „demoliberalnych” reguł gry.

Trzeba zaznaczyć, że chrzest Polski był czymś o wiele donioślejszym niż wejście w skład Unii Europejskiej w 2004 roku. Polacy, a ściślej ujmując wąska elita skupiona wokół księcia, dokonali wyboru cywilizacyjnego. Mogliśmy obstawać dalej przy pogaństwie, mogliśmy wybrać chrześcijaństwo w wersji prawosławnej, a mogliśmy (teoretycznie) przyjąć religię żydowską (jak uczynili Chazarowie, o czym niestusznicie się zapomina). Cokolwiek byśmy wówczas uczynili, miałyby to wyjątkowe znaczenie, ponieważ naród nasz dopiero kształtował się i w takim momencie dziejowym wybór orientacji determinował kierunek dalszego rozwoju. Na podstawie losów pogańskich Prusów możemy przypuszczać, że dalsze trwanie przy wierzeniach pogańskich przyniosłoby nam zagładę.

Patrząc z dzisiejszej, polskiej perspektywy, dokonaliśmy więc najlepszego wyboru. Cywilizacja zachodnia, do której przed ponad tysiącem lat przystąpiłyśmy się, miała przed sobą najlepsze wieki rozwoju. Obecnie nie można tego samego prognozować w odniesieniu do Unii Europejskiej, która jawi się niestety jako forma organizacyjna cywilizacji znajdującej się na rozdrożu, jeśli nie w fazie schyłkowej. Patrząc realistycznie, chwilowo nie mamy lepszej opcji, jednakże o ile chrzest w 966 roku był najlepszym z możliwych rozwiązań, o tyle obecnie, nie mając żadnego wyboru, dzielimy z Zachodem wspólne problemy i zagrożenia, ponosząc niejako konsekwencje tysiąca lat, jakie przeżyliśmy będąc nieodłączną częścią tegoż Zachodu.

Chrzest to jedna z najważniejszych, jeśli nie najważniejsza data w dziejach Polski. Mało który naród może powiedzieć to samo o swojej konwersji na chrześcijaństwo. Polska narodziła się i dojrzała jako państwo rzymsko-katolickie, a Polacy stali się narodem naturalnie rzymsko-katolickim i tak już przez tysiąc lat pozostało. Komuniści usiłowali tę narodowo-katolicką symbiozę unieważnić. Nie udało im się to, co udało się we Francji, gdzie tradycja i tożsamość Francji chrześcijańskiej i królewskiej została zastąpiona przez „nową” Francję, narodzoną w 1789 roku. Polska nigdy nie przestała być wierną córką Kościoła, pomimo czarnych kart w naszych dziejach i bolesnych wydarzeń spowodowanych rozbiorem kraju. Zmieniała się jedynie orientacja geopolityczna Polski: w wiekach XIV-XVII była to orientacja na ekspansję w kierunku wschodnim, natomiast od początku XX wieku wyraźnie dominuje orientacja na Zachód, polityka przeciwniemieckiej kontrofensywy, a następnie konsekwentne dążenie do reintegracji z Zachodem.

*ciąg dalszy na str. 9*





## Telegram majowy



Chciałem ten dzisiejszy telegramik zatytułować „między 3- mu ja a targowicą...”, ale uyszło to za długie i jakieś przegadane, więc „mu jor y” musi u ystarczyć. Choć, oczywiście, nie unikniemy pewnie „u ycieczek” do bieżących porów politycznych, co

rozgrzewi ją emojem i namiętności całego ludu naszego polskiego, w Krju i na wielkiej Emigracji też, wszak Święto Konstytucji 3 Maja zobowiązuje i nastrija do... n. flek ji. Dlatego też Maryjo, Królowo Polski miuj nas, i Czczynną naszą w swiuj i piec! Aliści i przedzę wszystkich gotuuj już do... polemiki i b. jatyki, że przy Narodowym Święcie - nie przyszedłem Pana nawracać, żel y. par. frazować Księdza Jana Twardowskiego i koncyliajnij nastrija jego wiersza... Na marginesie więc tylko na pomknę historii rzec i jmi jąc, l ysm y przy pomnieli sobie... w jakich to warunkowaniach uchwalana była nasza Konstytucja 3 Maja, ten powód do chlulij naszej demokratycznej i powszechnej do dzisiaj, żel y przytrzymać przeciwników wszelkich... dobrj zmian! Tych kr. jor. ych i eurpijskich też, i nie czynię tu (fijalnie żadnych) aluzji ponadczasowych. A jakich to forteli u ymagalo, że strach narwet pomysleć, galy y jeszcze jakiś Tybunał rzucił im kłody interesu partykularnego pod nogi. No właśnie a S. jm grodzieński... niech będzie „memento” na nasze czasy, ala i ponentów i zwolenników. No to puenta... trochę praktyczna. Al y u prowadzać dobre zmiany, wieki pomne r. formy, na miarę Konstytucji 3 Maja, na miarę naszych czasów, trzeba mieć realną władzę, trzeba móc rządzić, o y mi jscowi stronni y obcych interesów i ob y w Eurpie, i inni u yteczni naiwni nie mogli znowu ston pedorwać polskich nadziei. PO.

- JAK NIE MOŻNA DZIAŁKA PRZEKONAC, ŻE CZASY SIĘ ZMIENIŁY. CO ROKU WYCIĄGA SWOJ STARY TRANSPARENT I IDZIE MANIFESTOWAĆ..

NIECH ŻYJE  
1 MAJA

rys. Leszek Biernacki



Z SATYRYCZNEJ TEKI L. B.

### W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Nie można kochać Boga nie kochając Ojczyzny – str. 5
- | Kłamstwa lewicy – str. 6
- | Voici le mois de mai – str. 9
- | Relikwie, lecz nie amulety – str. 10
- | Jubileusz 1050 - lecia Chrztu Polski w Paryżu – str. 14

## 1050 lat Polski

Bogdan Usowicz

Rocznica 1050-lecia Chrztu Polski była wydarzeniem niezwykłym.

Jak mówił w czasie Mszy św. w Gnieźnie Prezydent RP Andrzej Duda: „To wzruszający i niezwykle podniosły moment, kiedy stajemy tutaj 1050 lat po dniach, kiedy zapewne w uroczystej oprawie władca tych ziem wtedy, książę Mieszko, przyjmował chrzest. Kronikarz Gall napisał później, że światłość rozświetliła te ziemie. Światłość rozświetliła Polskę. Bo ten chrzest, początek rzeczywistości naszej polskiej historii miał dwa wymiary. Miał wymiar duchowy, niezwykły, bo przyniósł tutaj nową religię. Religię, w której większość Polaków trwa do dzisiaj. Bo dał podwaliny dla tworzenia nowoczesnego państwa. Nowoczesnego, jak na tamte czasy na pewno, bo przyniósł coś zupełnie nowego. Ale przyniósł taką nowoczesność, która ma charakter trwałą, która ma charakter uniwersalny”. Dobrze, że Polska pamięta, należy mieć nadzieję że do owych korzeni powraca.

Uroczystości rozpoczęły wyjątkowe obrady Zgromadzenia Narodowego, połączonych izb parlamentu na wyjazdowej sesji w Poznaniu. Było uroczyste orędzie prezydenta RP, jubileuszowe nabożeństwo na Ostrowie Lednickim i specjalne obrady Episkopatu. Były podziękowania za chrzest, zabrzmiał dzwon Mieszko i Dobrawa, były filmy i koncerty.



Trzydniowe uroczystości zakończyła Msza św. na poznańskim stadionie. [ciąg dalszy na str. 8](#)

## ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: \_\_\_\_\_

Rok (56,60 €)  Pół roku (30,30 €)  Miesiąc (5 €)

Adres: \_\_\_\_\_

Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €)  PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: \_\_\_\_\_

**Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!**

Czeki prosimy wystawiać na  
Głos Katolicki – Voix Catholique  
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki  
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11  
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

PRENUMERATY

PRENUMERATY





## LITURGIA SŁOWA

## Uroczystość NMP Królowej Polski

**PIERWSZE CZYTANIE** Ap 11,19a;12,1.3-6a.10ab

*Czytanie z Księgi Apokalipsy św. Jana Apostoła*

Świątynia Boga w niebie się otworzyła, i Arka Jego Przymierza ukazała się w Jego świątyni. Potem ukazał się wielki znak na niebie: Niewiasta obleczona w słońce i księżyc pod jej stopami, a na jej głowie wieniec z gwiazd dwunastu. Ukazał się też inny znak na niebie: Oto wielki Smok ognisty; ma siedem głów i dziesięć rogów, a na głowach siedem diademów. Ogon jego zmiata trzecią część gwiazd z nieba i rzucił je na ziemię. Smok stanął przed mającą urodzić Niewiastą, ażeby skoro tylko porodzi, pożreć jej Dziecko. I porodziła Syna - mężczyznę, który będzie past wszystkie narody różgą żelazną. Dziecko jej zostało porwane do Boga i do Jego tronu. Niewiasta zaś zbiegła na pustynię, gdzie ma miejsce przygotowane przez Boga. I usłyszałem donośny głos mówiący w niebie: „Teraz nastąpi zbawienie, potęga i królowanie Boga naszego i władza Jego Pomazańca”.

## PSALM RESPONSORYJNY

*Refren:* Tyś wielką chlubą naszego narodu.

## DRUGIE CZYTANIE

Kol 1,12-16

*Czytanie z Listu św. Pawła Apostoła do Kolosan*

Bracia: Z radością dziękujcie Ojcu, który was uzdolnił do uczestnictwa w dziele świętych w światłości. On uwolnił nas spod władzy ciemności i przeniósł do królestwa swego umiłowanego Syna, w którym mamy odkupienie, odpuszczenie grzechów. On jest obrazem Boga niewidzialnego, Pierworodnym wobec każdego stworzenia, bo w Nim zostało wszystko stworzone: i to, co w niebiosach, i to, co na ziemi, byty widzialne i niewidzialne, czy Trony, czy Panowania, czy Zwierzchności, czy Władze. Wszystko przez Niego i dla Niego zostało stworzone. On jest przed wszystkim i wszystko w Nim ma istnienie.

## EWANGELIA

J 19,25-27

*Słowa Ewangelii wg św. Jana*

Obok krzyża Jezusa stały: Matka Jego i siostra Matki Jego, Maria, żona Kleofasa, i Maria Magdalena. Kiedy więc Jezus ujrzał Matkę i stojącego obok Niej ucznia, którego miłował, rzekł do Matki: „Niewiasto, oto syn Twój”. Następnie rzekł do ucznia: „Oto Matka twoja”. I od tej godziny uceń wziął Ją do siebie. □

## U Niej znaleźć pomoc i obronę

*Już się zbliżył miesiąc maj, już rozkwita ziemski kracj, dziś swój Matce i święj Pani, każdy cześć i chwalebę daj.*

Słowa tej pieśni kościelnej uświadamiają nam nie tylko tę prostą rzeczywistość, że doszliśmy do tego najpiękniejszego miesiąca w roku, lecz także powinny skłonić do refleksji nad naszą pobożnością i odniesieniem do Matki Najświętszej. Maj to miesiąc budzący się do życia świata, kiedy tak bujnie rośnie już trawa, kwitną kwiaty i kasztany, kiedy mocniej grzeje słońce, a człowiekowi po prostu chce się żyć. Ale to także w naszej, polskiej religijności i tradycji miesiąc Maryjny. Bo nie tylko spotykamy się w kościele, ale oblegane są w miastach i wioskach kapliczki i krzyże, przy których śpiewamy majówki, ku czci NMP. To ona jest Patronką tego najpiękniejszego miesiąca, bo sama była najpiękniejszym owocem miłości Stwórcy do swego stworzenia, ale i wydała najpiękniejszy owoc

swego żywota – Jezusa Chrystusa naszego Zbawiciela. Maryja staje przed nami, jako ten największy, po Jezusie, dar Ojca dla całego, umęczonego świata.

We współczesnym świecie jesteśmy jednak tak często pochłonięci codzienną walką o byt, przetrwanie, że tak często zapominamy o Bogu, a cóż dopiero o Mariji. Często jesteśmy podobni do tego króla z bajki o jabłkach, przynoszonych do jego patacu przez biednego żebraka. Król przyzwyczajony do otrzymywania wspaniałych darów, przynoszone jabłko wrzucał do kosza, drwiąc z biedaka. Tak było aż do czasu, gdy pewnego dnia ulubiona królewska matpa wzięta jedno jabłko z kosza, ugryzła je, po czym wypluła i rzuciła pod nogi króla. Ten oniemiał z wrażeń, gdy dostrzegł wewnątrz migoczącą, drogocenną perłę. Zapytany przez króla żebrak wyjaśnił mu, że życie przynosi mu codziennie niezwykle prezenty, których on nawet nie zauważa i wrzuca do kosza, a wszystko przez to, że został otoczony nadmierną ilością bogactw. Bo najpiękniejszym ze wszystkich darów jest każdy rozpoznający się dzień. Tak to właśnie jest.

Tak często nie zauważmy tego daru, jakim jest Matka. Ta nasza, która dała nam życie, wychowała, otaczała czułością i miłością, ale i ta Niebieska, która została nam dana przez Jezusa i przypominająca o sobie w tak wielu cudownych miejscach i obrazach na całym świecie. Także i w naszym cudownym obrazie NMP Łukawieckiej, pochodzącym z Tartakowa, gdzie otaczała przez wieki okoliczną ludność, a od 1965 r. rozścieliła płaszczyk swej opieki nad naszą parafią. To Ona codziennie daje nam te drogocenne „jabłka”, które w naszych koszach czasami gniją, ale i posileni nimi potrafimy wydać piękne owoce w codziennym życiu. To

do Niej przychodzimy w każdą środę przedstawiając w nowennie nasze prośby i dziękczynienia, ufni w Jej macierzyńską opiekę. To Ona obdarowuje nas tymi drogocennymi perłami, kiedy ktoś miejscowy czy nieznaną przynosi dar, aby podziękować za uzdrowienie z choroby, za ustanie stanów lękowych, za pozbycie bólu w biodrze, za uzdrowienie po zatruciu sromotnikiem, czy też uwolnienie od zniewolenia alkoholem. Różnych łask i darów jest wiele, zwłaszcza tych skrytych w sercach wiernych, którzy noszą je w sobie, nie chcąc się afiszować, a tylko patrząc z miłością i dziękczynieniem na Jej matczyne oblicze. To Jej oddajemy cześć, jako Królowej Polski, każdego roku w uroczystość odpustową 3 maja, kiedy zmierzają do Niej pielgrzymi z okolicznych miejscowości, aby z miłością popatrzeć w oczy Matki i u Niej znaleźć pomoc i obronę, tak jak szukały tego pokolenia Polaków przed nami. Bo Ona nas nigdy nie zawiedzie, Ona jest jak ten chleb powszedni, bez którego obejść się nie możemy, jak to powietrze, którym oddychamy, jak słońce, które śle życiodajne promienie. Tylko, że my tak często przyzwyczajamy się, że wszystko nam się należy, że nie brakuje nam pożywienia, że omijają nas kataklizmy, że sprzyja pogoda, uznając to za normę, że tak ma być. Tylko tak od czasu do czasu ktoś słusznie zauważy – to dzięki Bogu, to dzięki opiece Matki Bożej. Nie przyzwyczajamy się do tego, że jestem samowystarczalny, że Bóg jest mi niepotrzebny, że pomoc Matki Bożej i Świętych to relikty przeszłości. Pamiętajmy o słowach modlitwy, że to nasza Pani, Orędowniczka, Pośredniczka i Pocieszycielka. Pamiętajmy, że nigdy nie słyszano, aby Ona opuściła i zapomniała o tych, którzy się do Niej uciekają, Jej pomocy przyzywają i Ją o wstawiennictwo proszą. Dlatego pełni ufności oddając Jej cześć prosimy po prostu: „Bądź nam zawsze najlepszą Matką”. □

ks. Janusz Sokółowski

Kustosz Sanktuarium NMP Łukawieckiej



# Nie można kochać Boga nie kochając Ojczyzny

*Uroczystość NMP Królowej Polski i rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja to dzień, w którym łączą się dwie ważne dla każdego Polaka i katolika okoliczności. W tym ujątkowym dniu pojawia się wiele pytań. Czym dla mnie, Polaka, jest wiara? Jakie miu jse w moim życiu z jmu je Bóg? Czym jest dla mnie Cjczyzna i jakie mam wobec niu j obowiazki?*

Nie jest przypadkiem, że 3 maja obchodzimy równocześnie uroczystość Matki Bożej oraz wspomnienie tak ważnych wydarzeń z dziejów naszej Ojczyzny. Jeżeli spojrzymy na historię Polski dostrzeżemy, że od zawsze była ona związana z Jezusem oraz Matką naszego Zbawiciela. Maryja, która towarzyszyła Jezusowi przez całe życie, po Jego śmierci i zmartwychwstaniu pozostała wśród apostołów, dodawała im siłę, wspierała, była obecna, gdy rodził się Kościół. Ona zawsze wstawia się u swojego Syna za biednym człowiekiem, który często upada, błądzi, wątpi albo... szuka ratunku. W wielu ludziach już od dzieciństwa rodzi się szacunek i miłość do Matki Najświętszej. Maryja wysłuchuje nas, pochyla się nad cierpieniem lub osamotnieniem, ale przede wszystkim wskazuje, co w życiu jest najważniejsze.

Ileż znamy imion Maryi, poprzez które pragniemy wyrazić to, co jest trudne do wyrażenia, naszą wielką miłość do Matki Boga, i Jej miłość do nas? Te imiona przypominamy sobie podczas nabożeństw majowych. Polacy od wieków wypowiadali z miłością imię Maryi. Po chrzcie pierwszego polskiego władcy w 966 roku, gdy nasz naród znalazł się we wspólnocie Kościoła, obok imienia Zbawiciela zawsze wypowiadano z wielkim szacunkiem imię Matki Najświętszej. Nasi przodkowie w czasach świętego średniowiecza z czcią śpiewali słowa modlitwy i pieśni „Bogurodzica”. Władcy potężnej Rzeczypospolitej Obojga Narodów, której granice rozpościerały się od Morza Bałtyckiego aż po Morze Czarne, mówili o panowaniu nad ziemiami polskimi Królowej Korony Polskiej. 15. sierpnia 1920 r., gdy Polacy uratowali Europę przed „czerwonym barbarzyństwem ze Wschodu”, dziękowano Matce Najświętszej za cud zwycięstwa.

W naszym narodzie Matka Boża zawsze zajmowała bardzo ważne miejsce, była królową Polaków. W XVII wieku wydarzyło się coś niezwykłego. Matka Najświętsza zajęła najważniejsze miejsce także w ziemskim wymiarze istnienia naszego narodu. 1. kwietnia 1656 roku król Jan Kazimierz w katedrze lwowskiej, dziękując Maryi za ocalenie Rzeczypospolitej od potopu szwedzkiego, złożył swoją koronę przed obrazem Bogurodzicy i ślubował Jej: „Wielka Boga – Człowieka Matko (...), Ciebie za patronkę mcją i za królową państw moich obieram (...)”. Maryja poprzez obecność w życiu osobistym każdego Polaka oraz w życiu całego Narodu dodawała siłę w najtrudniejszych chwilach, wspierała, broniła przed zwątpieniem, a przede wszystkim zawsze słuchała prośb, które były do niej kierowane.

Matka Najświętsza była obecna nie tylko w polskich kościołach i kapliczkach. Ona znajdowała się tam, gdzie żyli Polacy. Modlono się do Niej w każdym miejscu naszej ukochanej Ojczyzny. Przed Jej wizerunkiem klękał spracowany rolnik i bogaty kupiec. Do Jej stóp padał dumny szlachcic klaniający się tylko królowi. Do Niej kierowali prośby hetmani i prości żołnierze na polu bitwy. Ryngrafy z Matką Bożą nosili na mundurach Żołnierze Wyklęci, którzy rozpo-



J. Kossak Cud nad Wisłą

częli po 1945 roku walkę z sowieckim okupantem. Na kolana błagali Ją ratunek także zesańcy z dalekiej Syberii.

Trzeciego Maja w naszych sercach powinny zrodzić się pytania o to, czego nas uczy ta uroczystość? Do czego wzywa, co przypomina? To nie tylko wspomnienie obecności Matki Bożej w dziejach naszego narodu i Jej opieki, którą nas ciągle otacza. W uroczystości NMP Królowej Polski i rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja powinniśmy nie tylko wspominać przeszłość, ale zadać sobie pytanie o to, czym dla mnie jest Polska, moja Ojczyzna? Jakie mam wobec niej zobowiązania? Ojciec święty Jan Paweł II 16 czerwca 1983 roku podczas swojej drugiej pielgrzymki do Polski powiedział: „Pierwszym słowem, wypowiedzianym w milczeniu i na klęczkach, był pocatunek tej ziemi: cjczystej ziemi. (...) Pocatunek złożony na ziemi polskiej ma jednak dla mnie sens szczególny. Jest to jakby pocatunek złożony na rękach matki – albowiem Cjczyzna jest naszą matką ziemską”.

Dzisiaj, gdy tak często promuje się kosmopolityzm, musimy pamiętać, że nie jest to postawa chrześcijańska. Chrześcijaństwo i miłość kraju rodzinnego jest czymś nierozzerwalnym. Nie można kochać Boga nie kochając swojego kraju, który jest darem pochodzącym od Stwórcy. Nie można kochać ludzi odrzucając Ojczyznę, ponieważ patriotyzm jest przede wszystkim służbą innym ludziom. Nie można budować trwałej wspólnoty w społeczeństwie odrzucając to, co najmocniej łączyło i jeszcze łączy Polaków – wiarę, Kościół katolicki i chrześcijańską przeszłość. Prosimy Boga, aby pomógł nam wytrwać na drodze naszego chrześcijańskiego powołania, którym jest miłość Boga, drugiego człowieka i Ojczyzny. □

ks. Rudolf Karas

**RZYM** | Włoscy burmistrzowie i pracownicy urzędów gminnych domagają się prawa do sprzeciwu sumienia. Chodzi o to, by bez obawy o pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, jak ma to miejsce w wielu krajach świata, mogli oni odmówić przewodniczenia i udziału w ceremonii zaślubin osób tej samej płci. Pod specjalną petycją w tej sprawie podpisało się już ponad stu włoskich burmistrzów. Projekt, promowany przez Stowarzyszenie Pro Vita, zaprezentowano na konferencji zorganizowanej w Izbie Deputowanych. Poparli go też m.in. organizatorzy Family Day. Pomysłodawcy chcą go rozciągnąć także na inne kategorie zawodowe, tak by nikt nie był przymuszany do udziału w takich ceremoniach chociażby przez pieczenie ślubnych tortów.

**POZNAN** | Śluby kościelne powinny odbywać się tylko w kościołach – przypomnieli obradującym w Poznaniu biskupom KEP przewod-

niczący Komisji ds. Kultu i Dyscypliny Sakramentów bp Adam Bąba-buch. Jak wskazał, dużo zamieszania i wątpliwości powoduje zmiana prawa cywilnego, zgodnie, z którą ceremonie zawarcia związku małżeńskiego mogą odbywać się poza urzędem. Coraz częściej w plenerze narzeczeni chcą organizować też śluby kościelne. Komisja jest zdania, że należy trzymać się miejsca świętego, jakim są kościoły. To właściwe miejsce do organizowania ceremonii, a przede wszystkim do udzielania sakramentów św.

**WARSZAWA** | W Niedzielę Dobrego Pasterza ruszyła nowa strona internetowa Krajowego Centrum Powołań w Polsce [www.pojdzzamna.pl](http://www.pojdzzamna.pl). Będą tam aktualne informacje poświęcone inicjatywom mającym na celu pomoc młodym w poznaniu różnych dróg powołania w Kościele oraz odczytaniu własnego powołania – poinformował Delegat KEP ds. Powołań. bp Marek Solarczyk. □



# Kłamstwa lewicy

*Tak to już bywa, że czym więcej dana forma, ja polityczna mówi o równości, egalitaryzmie, w wyrównywaniu szans społecznych, czy niwelowaniu biedy, tym bardziej okazuje się elitarna, „kolesiowska”, skorumpowana i złodziejska.*

Nie inaczej jest z francuskimi socjalistami. Po ostatnich wyborach regionalnych lewica utraciła kilka swoich bastionów. Nowe władze zaczęły jak zwykle od przeprowadzania audytów po rządach poprzednich ekip. No i wychodzi sztydło z worka...

Pierwsze dane mówią o astronomicznym zadłużeniu budżetów, czy wspieraniu dotacjami „przyjaciół” władzy. W regionie paryskim, w którym odebrano socjalistom rządy po latach, nowa przewodnicząca Valery Pecresse zarządziła audyt, z którego wynika, „znaczna degradacja stanu finansów publicznych od 2010 roku”. Z najbogatszego regionu, Ile-de-France stało się trzecim regionem Francji pod względem... długów. Region stołeczny wyprowadzają tylko, inny bastion socjalizmu, czyli Nord-Pas-de-Calais (500 euro długu regionu na mieszkańca) i region PACA. Dług regionu paryskiego wynosi 5,86 mld euro, a w tym tempie urośnie w roku 2021 do 9,63 mld. Audyt wykazał przyznawanie licznych subwencji bez kontroli. Otrzy-

mywały je lewicowe - lokalne sieci TV, podejrzane przedsięwzięcia artystyczne, gazety). 100 tys. otrzymywała na swoje święto komunistyczna gazeta „L'Humanite”, opłacano też np. wyjazdy lokalnych notabli na festiwal filmowy w Cannes z pełnym utrzymaniem, itd., itp. W Owernii i Rhone Alpes milionem euro wsparto w latach 2009-13 wspólnotę Senegalczyków, 250 tys. przeznaczono na „bioróżnorodność”, tyle samo wydano na autochtonów z Ekwadoru (subwencji na tamtejszą mniejszość Sarayaku udzielały też inne regiony), 3,5 mln poszło na „projekty artystyczne” za granicą (np. wystawa w Nowym Jorku za 2 mln, którą odwiedziło 2000 osób), do tego liczne delegacje, zawyżone koszty udziału w Expo w Chinach, itd., itp. Nowy szef regionu Laurent Wauquiez zaczął od oszczędności - ograniczenia służbowych „komórek” urzędników regionalnych do 1166 linii, sprzedaży 50 aut służbowych, ograniczenia liczby „wiceprzewodniczących” z 29 do 15, trzykrotnego zmniejszenia liczby dyrektorów różnych służb

Jan Kciuk

technicznych. Pierwsze oszczędności mają dać prawie 28 mln euro.

W Kraju Loary audyt przyniósł odkrycie 479 mln euro ukrytego zadłużenia. Do tego niekontrolowane i także dość dziwne subwencje. Podobnie działo się i w innych „odbitych” socjalistom regionach. Socjalistyczna „troska” o finanse publiczne jest modelowym przykładem pasożytnictwa lewicy. □



## Z KRAJU

- Wyjazdowe posiedzenie Zgromadzenia Narodowego, obrady episkopatu, uroczyste msze, procesje i czuwania były elementami obchodów 1050 rocznicy przyjęcia chrztu przez Mieszka I, które odbywały się w Poznaniu i Gnieźnie. Legat papieski kard. Parolin podkreślił, że dla narodu polskiego chrzest oznaczał radykalny przełom mentalności i kultury. Prezydent Duda uznał w swoim orędziu, że „Chrzest Mieszka I jest najważniejszym wydarzeniem w całych dziejach państwa i narodu polskiego”.
- Prezydent Duda złożył wizytę w stolicy Bułgarii, Sofii. Rozmowy dotyczyły współpracy regionalnej, wojskowej, kryzysu imigracyjnego, konfliktu na Ukrainie, bezpieczeństwa w regionie Morza Czarnego oraz kwestii związanych z energetyką.
- Wizytę w Warszawie składał premier Danii Rasmussen. Omawiano m.in. kwestie gazociągu.
- Minister spraw zagranicznych Waszczykowski podczas konferencji bezpieczeństwa w Bratysławie wskazał, że „Rosja ma potencjał niszczenia krajów i z tego powodu stanowi zagrożenie egzystencjalne”. Szef polskiej dyplomacji powtórzył wezwanie do rozmieszczenia wojsk NATO na wschodniej flance Sojuszu.
- Sekretarz Rady Bezpieczeństwa Narodowego Ukrainy Turczynow złożył wizytę w Dowództwie Operacyjnym Rodzajów Sił Zbrojnych. W Warszawie spotkał się z Prezydentem Dudą, z marszałkami Sejmu i Senatu, MSZ, ministrem obrony i Szefem Biura Bezpieczeństwa Narodowego.
- Wiceszef Komisji Europejskiej Timmermans wybierał się do Polski po raz drugi. Miało to związek z zamieszczeniem wokół Trybunału Konstytucyjnego. MSZ oświadczył, że komisarza... nie zapra-

szat. Wcześniej PE przyjął niekorzystną dla Polski rezolucję, którą przygotowywali m.in. politycy PO.

- Po 11 latach przerwy parlamenty Polski i Białorusi nawiązały oficjalną współpracę, zawieszoną po rozwiązaniu Związku Polaków na Białorusi.
- Kornel Morawiecki wystąpił z klubu Kukiz'15 i nie wyklucza założenia koła poselskiego. Wszystkie zaczęło się od Kukiza, który chciał „ograć” PiS przy wyborze nowego sędziego TK. Koło Kukiz 15 miało, podobnie jak inne partie opozycyjne, nie brać udziału w głosowaniu i spowodować brak quorum. Kilku posłów koła wytrzymało się jednak z ustaleń, co pozwoliło na ważny wybór prof. Jędrzejewskiego do Trybunału. Za nieobecnego chwilowo na sali Kornela Morawieckiego zagłosowała jego partyjna koleżanka Zwiercan, za co wykluczono ją z koła Kukiza. Morawiecki solidarnie też z niego wystąpił...
- Ranking zaufania do polityków opracowany przez CBOS otwiera prezydent Duda, któremu ufa 58 proc. badanych, a za nim są premier Szydło (52 % i Kukiz (51%).
- Wg TNS w wyborach parlamentarnych na PiS zagłosowałoby 34%, na PO - 18%, na Nowoczesną - 9%, a na Kukiz 15 - 8%.
- Nadinspektor Szymczyk, dotąd kierujący śląskim garnizonem, został komendantem głównym policji.
- Ambasador Rosji Andriejew został zaproszony do polskiego MSZ w związku z incydentem wojskowym z udziałem rosyjskich samolotów, do którego doszło na Bałtyku. Rosyjskie Su-24 przelatowały 20 razy nad niszczycielem USS Donald Cook, znajdującym się na wodach międzynarodowych.
- W krakowskim Dowództwie Komponentu Wojsk

Specjalnych szkolili się sztabowcy wojsk specjalnych Gruzji, Ukrainy i Mołdawii. Wraz z nimi szkolili się oficerowie NATO z Polski, Litwy, Rumunii, Niemiec i USA.

- MON przygotowuje uroczystości pożegnalne Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”. Weźmie w niej udział prezydent Duda. Szczątki mjr. Szendzielarza (awansowanego na podpułkownika) złożono w trumnie wraz z pełnym umundurowaniem oficerskim Pułku 4 Ułanów Zaniemeńskich i szabłą.
- W dziwny sposób opozycja „uczciła” 1050 rocznicę Chrztu Polski. Na poznańskim Placu Wolności odbyła się antyrządowa manifestacja KOD z udziałem liderów opozycji.
- Poseł Kukiz'15 Andrzejewicz (Młodzież Wszechpolska) zaapelował o stworzenie specjalnej komisji, która będzie decydować o nazwach nadawanych pociągom i zaprotestował przeciw nadawaniu im pogańskich nazw jak Czycibór, Świętopętk, czy Światowid.
- Prezydent Warszawy Gronkiewicz-Waltz uważa, że pomnik postawiony 10 kwietnia przed Ratuszem jest nielegalny i wkrótce zostanie usunięty. Wyraziła też obawę, że PiS będzie chciał wyprowadzić Polskę z UE... Niektórym bycie w opozycji nie służy.
- Kraśko znalazł właściwą dla siebie „robotę”. Były szef „Wiadomości” TVP1 ma prowadzić weekendowe wydania „Dzień dobry TVN” razem z Rusin.
- Zupełnie „odleciał” b. prezydent Lech Wałęsa. Po zapoznaniu się z dokumentami IPN na swój temat oświadczył, że wszystko to „fatszywki”, a przy okazji dodał, że „trzeba będzie podjąć męską decyzję i zakończyć działania tego rządu”. □

# Dyskusja o chustach na uniwersytetach

Jan Kciuk

Premier Manuel Valls w wywiadzie dla „Liberation” powiedział się za zakazem noszenia islamskich chust na uniwersytetach. Rozwiązania prawnych w tej sprawie nie ma, ale wywołanie dyskusji nad problemem.

Noszenie chust przez dorosłych ludzi (są one teoretycznie zakazane w szkołach średnich) jest ich prywatną sprawą i wyrazem osobistej ekspresji. Z drugiej strony owe chusty mają konotacje zarówno religijne, jak i ostatnio, polityczne i stają się symbolem reislamizacji niektórych dzielnic francuskich miast.

Premier Valss zwrócił uwagę, że zakaz noszenia chust jest trudny do przeprowadzenia z punktu prawnego i nie ma podstaw konstytucyjnych. We Francji obowiązuje ustawa z 1905 roku, która zakazuje noszenia ostentacyjnych symboli religijnych w placówkach publicznych, ale chusty nie zupełnie do tej kategorii należą. O ile zakaz „burek” był usprawiedliwiany walką o równość i godność kobiet, w przypadku chust podpada raczej pod kategorię mody. Z drugiej strony trudno zrozumieć, dlaczego zakazuje się ich noszenia w szkołach średnich, a pozwala na państwowych uczelniach wyższych?

Chusty w islamie przechodziły różne dzieje. W Turcji zakazano ich noszenia w 1925 roku, później rugowano je w Libanie i Syrii. W Tunezji walczono z nimi za rządów socjalistycznego dyktatora Ben Alego. W latach 50-tych ub. wieku chusty były niemiłe widziane w Egipcie i krajach Maghrebu. Moda na nie przyszła po rewolucji irańskiej w latach 70-tych i chodziło tu już o przekaz polityczny (z drugiej strony islam jest religią zawierającą immanentnie także elementy polityczne). O ile tradycyjnie w krajach muzułmańskich, np. na prowincji, noszono sobie chusty białe lub kolorowe, obecnie obserwujemy chusty w kolorach ciemnych i stonowanych – czarnym, szarym, beżowym. Ta zmiana kolorystyki ma mieć właśnie charakter konkretnego przekazu politycznego ze strony islamu.

Na marginesie wspomnę wizytę w Warszawie na rocznicę katastrofy smoleńskiej. Wśród tłumu ludzi wyróżniły się cztery panie w islamskich chustach (w ciemnych kolorach), które przechodziły przez Plac Zamkowy. Nie byłoby w tym nic dziwnego, gdyby nie to, że każdej z nich w torebki wystawiała... białą-czerwoną chorągiewką. Wyjaśnić mogło być kilka. Albo potomkinie polskich Tatarów (rysy twarzy raczej na to jednak nie wskazywały) albo nowe emigrantki, które chciały zmienić w ten sposób nastawienie Polaków wobec uchodźców albo osoby, które uważały, że owe flagi zapewnią im swoisty immunitet w tłumie albo... prowokacja. □



## ZE ŚWIATA



Opr. B.D.

- Parlament Ukrainy zatwierdził na stanowisku premiera Hrojsmana oraz odwołał z funkcji szefa rządu Arsenija Jaceniuka.
- Papież Franciszek, ekumeniczny patriarcha Konstantynopola Bartłomiej i arcybiskup Grecji Hieronim podpisali wspólną deklarację dotyczącą migrantów.
- Papież podsumował swoją wizytę na greckiej wyspie Lesbos. Stwierdził, że podczas odwiedzin uchodźców, widział wiele bólu i łez, i starał się zanieść uchodźcom i narodowi greckiemu „solidarność Kościoła”.
- Ministerstwo obrony Rosji zaprzeczyło informacjom jakoby rosyjski myśliwiec Su-27 niebezpiecznie zbliżył się nad Bałtykiem do amerykańskiego samolotu rozpoznania elektronicznego RC-135. Wg Moskwy pilot Su-27 działał zgodnie z prawem.
- 15 lat więzienia zażądała ukraińska prokuratura dla dwóch żołnierzy rosyjskiego specnazu, którym zarzuca się wspieranie separatystów na wschodzie Ukrainy. Po wyroku wymieni ich na skazaną w Rosji Sawczenko?
- Izba Niższa parlamentu Brazylii poparła impeachment prezydenta Rousseff. W głosowaniu przekroczone wymagana granicę 342 deputowanych popierających wniosek usunięcia prezydenta.
- Sondaże w Peru mówią, że 44 proc. ankietowanych deklaruje w II turze wyborów prezydenckich poparcie dla 77-letniego Pedro Pablo Kuczynskiego z partii „Peruwiańczycy na rzecz Zmiany”. Wybory odbędą się 5 czerwca.
- Starcia pomiędzy Azerbejdżanem a Armenią o Górny Karabach trwały zaledwie 3 dni i pochłonięły 75 ofiar śmiertelnych. To była jedna z najkrót-

szych wojen ostatnich dekad, ale zdaniem ekspertów jej przedmiot był ważny, bo Rosji może chodzić o pogrzebanie inicjatywy nowego Jedwabnego Szlaku, który miałby połączyć Chin z Europą.

- Prezydent Francji Hollande obiecał po spotkaniu w Bejrucie z premierem Libanu Salamem, że udzieli temu krajowi pomocy wojskowej.
- Minister gospodarki Francji Macron ostrzegł zwolenników wyjścia Wielkiej Brytanii z UE, że nie będzie to oznaczało zakończenia jej płatności na rzecz unijnego budżetu. Po takich uwagach Paryża liczba zwolenników Brexitu tylko wzrosła...
- Szwajcaria rozważa rozmieszczenie batalionu czołgów na południowej granicy. To reakcja na zapowiedziane przez Austrię zamknięcie granicy z Włochami i próba odstraszenia napływu emigrantów z Italii.
- Zgodnie z zawartym w marcu porozumieniem z Ankarą wizy dla obywateli Turcji mają być zniesione najpóźniej z końcem czerwca. Niemcy, Francja i kilka innych krajów UE chcą jednak klauzuli pozwalającej na szybkie zawieszenie przepisów o ruchu bezwizowym.
- MSW Belgii Jan Jambon stwierdził, że „znaczna część muzułmańskiej społeczności tańczyła, kiedy doszło do ataków” na ten kraj. Jambon zarzucił też muzułmańskiej społeczności w Molenbeek, że jej przedstawiciele atakowali policjantów biorących udział w operacji zatrzymania osób, podejrzanych o planowanie zamachu.
- Jeden z terrorystów, którzy są podejrzani o udział w zamachach w Brukseli, pochodzący ze Szwecji Krayem, 11 lat temu wystąpił w filmie o... udanej integracji muzułmanów mieszkających w Malmo.

- Szwecja na imigrantów przeznaczy w roku 2016 z budżetu więcej pieniędzy, niż na wojsko i obronę cywilną. Utrzymanie i integracja uchodźców będzie kosztować szwedzkich podatników 50,4 mld koron (ok. 5,5 mld €). Na wojsko i obronę cywilną rząd Szwecji przeznaczy 48 mld koron (5,23 mld €).
- Wśród kierowców, którzy wożą urzędników Parlamentu Europejskiego, mogą być zwolennicy Daesh. U dwojga z nich znaleziono materiały propagandowe samozwańczego „kalifatu”.
- Raul Castro, otwierając zjazd Komunistycznej Partii Kuby oświadczył, że w tym kraju „nie będzie żadnej terapii szokowej” w gospodarce. Prezydent wykluczył też „zastosowanie formuły neoliberalnej”, czyli jakiegokolwiek prywatyzacji.
- Na spotkaniu u prezydenta Zemana członkowie najwyższych władz Republiki Czeskiej ustalili, że ma ona używać za granicą jednowyrazowej nazwy Czesko, po polsku bez zmian – Czechy.
- Ponad połowa – 56 proc. – Rosjan żąda rozpadu Związku Radzieckiego. Wg Centrum Lewady przywrócenia systemu socjalistycznego chcieliby 68 proc. Rosjan.
- Wileński Sąd Dzielnicowy zobowiązał Urząd Stanu Cywilnego do zapisu w metryce urodzenia nazwiska Polaka z użyciem litery „w”, której nie ma w alfabecie litewskim. Może to być pretekstem w wieloletnim sporze o pisownię nielitewskich nazwisk w litewskich dokumentach.
- Ekwador nawiedziło silne trzęsienie ziemi, a wstrząsy miały siłę 7,8 w skali Richtera. Wydano ostrzeżenie przed falą tsunami, zginęło ok. 500 osób, tysiące są ranne. Wstrząsy miały miejsce także w Japonii. □



**Słowa wdzięczności...***ciąg dalszy ze str. 2*

Do Ciebie, zatem, Czcigodny Nasz Bracie, który gorliwie sprawujesz urząd Sekretarza Stanu, kierujemy Naszą myśl i tymże Listem mianujemy Ciebie Naszym Legatem na uroczystości, które odbędą się miesiąca kwietnia w Gnieźnie i Poznaniu, we wspomnienie 1050. rocznicy Chrztu Polski.

Będziesz przewodniczył uroczystej Eucharystii oraz w Naszym imieniu pozdrowisz wspomnianego Arcybiskupa Metropolitę i innych czcigodnych biskupów, kapłanów, zakonników i zakonnic, wszystkich chrześcijan tam obecnych. Pragniemy, abyś przekazał słowa Naszej życzliwości władzom świeckim tam zgromadzonym, zarówno Polski, jak i innych Narodów.

Wszystkich obecnych zachęć swoimi słowami do wytrwałego kroczenia odnowioną drogą w świetle Chrystusa, do obrony życia ludzkiego i rodziny, do kształtowania sprawiedliwości społecznej według Ewangelii, do zabiegania w codziennym życiu o praw-

dziwą wolność. Trzeba, bowiem, aby wierni w Polsce także dzisiaj, w nowych warunkach, dali całemu światu wspaniały przykład życia według Ewangelii, cnót chrześcijańskich oraz prawdziwego duchowego rozwoju

My zaś Tobie, Czcigodny Nasz Bracie, towarzyszymy modlitwami w pełnieniu twej wielkiej wagi misji, a także za wstawieniem Najświętszej Marii Panny Jasnogórskiej, Królowej Polski, wypraszamy dla Ciebie konieczne dary od Boga wszechmogącego. Z radością także udzielamy Tobie Naszego Apostolskiego Błogosławieństwa, które jest znakiem Naszej względem Ciebie życzliwości i poręczeniem darów niebieskich, które przekażesz wszystkim uczestnikom uroczystości i całemu tak bardzo umiłowanemu Narodowi.

Z Watykanu, dnia 4 miesiąca kwietnia, w uroczystość Zwiastowania Pańskiego, w roku 2016, w czasie Jubileuszu Miłosierdzia, w czwartym roku Naszego Pontyfikatu. □

*Papież Franciszek***1050 lat Polski***ciąg dalszy ze str. 3*

W czasie obchodów padło wiele ważnych słów i refleksji. Prezydent Duda występując w czasie Zgromadzenie Narodowego przypominał, że „chrzest księcia Mieszka I jest najważniejszym wydarzeniem w całych dziejach państwa i narodu polskiego. Przyjęcie chrztu w obrządku łacińskim określiło polską tożsamość. Odtąd zaczęliśmy o sobie samych myśleć i mówić „My, Polacy”. (...) Chrześcijańskie dziedzictwo, aż po dzień dzisiejszy kształtuje losy Polski i każdego z nas, Polaków. To właśnie miał na myśli Ojciec Święty, nasz Jan Paweł II, kiedy mówił, że nie można bez Chrystusa zrozumieć dziejów Polski”.

Na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich, gdzie zebraty się izby Sejmu i Senatu przemawiali także ich Marszałkowie. Marszałek Sejmu Marek Kuchciński w słowie powitalnym przypomniał m.in., że to „Kościół stał się instytucją, na której została oparta budowa państwa, a następnie tworzenie narodu”. Marszałek Senatu Stanisław Karzewski przypomniał treść uchwały podjętej przez obie izby z okazji rocznicy. W uchwale (przyjętej jednogłośnie 7 kwietnia przez Senat, a 13 kwietnia przez Sejm) Zgromadzenie Narodowe wyraziło wdzięczność twórcom państwowości i wszystkim pokoleniom Polaków, którzy wiernie trwali przy zasadach wyznaczających naszą tożsamość.

Podobne słowa padały w czasie dziękczynnej Mszy św. w katedrze, w której brał udział m.in. legat papieski i sekretarz stanu Stolicy Apostolskiej – kard. Pietro Parolina. Watykański sekretarz stanu przekazał Polakom błogosławieństwo od papieża Franciszka. Podobnie jak w 1966 roku w czasie Mszy Świętej użyty został tzw. Kielich Dąbrówki z ok. 1180-1190 roku oraz pastorał kard. Stefana Wyszyńskiego. Odniesień do milenijnych obchodów było zresztą więcej. O uroczystościach z 1966 roku przypominał także obecny w Gnieźnie obraz Matki Bożej Częstochowskiej, który w katedrze gnieźnieńskiej ustawiono w tym samym miejscu, co 50 lat temu – przed cokołem, na którym spoczywa srebrna trumna z relikwiami św. Wojciecha. Tem była biało-czerwona flaga zawieszona za konfesją św. Wojciecha. Warto też zapamiętać słowa abpa Stanisława Gądeckiego o tym, że „nie wystarczy wierzyć w Boga, trzeba być Mu wiernym”.

Po zakończeniu Mszy św. delegacja władz państwowych i kościelnych złożyła wieńce na grobach pierwszych władców Polski. Abp Stanisław Gądecki przekazał też prezydentowi Andrzejowi Dudzie, marszałkom Sejmu i Senatu oraz Premierowi Beacie Szydło krzyże wykonane z drewna pochodzącego z wałów obronnych grodu Mieszka I z 966 roku.

Biskupi polscy i wierni gromadzili się także na jednym z prawdopodobnych miejsc, gdzie mógł dokonać się chrzest Mieszka, czyli na Ostrowie Lednickim. Towarzyszyli im przedstawiciele innych episkopatów europejskich, a nabożeństwu przewodniczył Prymas Polski abp Wojciech Polak. W modlitwie dziękowano m.in. za apostołów, którzy przynieśli na polską ziemię wiarę chrześcijańską, za męczenników oraz wszystkich świadków wiary.

Prymas Polski poświęcił tu odlaną specjalnie na 1050. rocznicę Chrztu Polski dzwon „Mieszko i Dobrawa”. Ośpiewano „Bogurodzicę” i hymn narodowy, a na niebie pojawiły się polskie samoloty, które pozostawiły na niebie ślady biało-czerwone smugi.

Uroczystości przypominały, że bez chrześcijańskiego dziedzictwa nie byłoby Polski, nie byłoby też współczesnych Polaków. Dotarliśmy do Europy, a dziś chcieliby się powiedzieć, że warto by Europa dotarła do nas i wspólne dziedzictwo, i odnowiła chrzest naszego kontynentu. Mówił o tym m.in. kard. Tarcisio Bertone – „Polska została obdarowana i to jest dziedzictwo, jakie ma do przekazania innym krajom świata, szczególnie tym europejskim”.

Obchody przypominały też o dziedzictwie przodków, ciągłej potrzebie kontynuacji obowiązku, któremu na imię Polska. W pięknych słowach przypomniał o tym w swoim orędziu Prezydent Andrzej Duda, który w syntezie 1050 lat naszych dziejów zauważył, że trzeba „złożyć hołd tym wszystkim, którzy umierali z okrzykiem „Niech żyje Polska” na ustach. I Bogu podziękować za opiekę nad Ojczyzną. I prosić św. Wojciecha tu, u stóp jego konwersji, gdzie są jego relikwie, prosić św. Stanisława ze Szczepanowa, biskupa z mojego rodzinnego miasta, prosić św. Andrzeja Bobolę, mojego patrona i patrona naszej Ojczyzny, i prosić św. Faustynę, orędowniczkę Miłosierdzia Bożego, o błogosławieństwo i wstawienie u Pana Boga za naszą Ojczyzną, za naszym Narodem i za tym wszystkim, co dla nas ważne. Abyśmy trwali w tradycji przodków, w wierze, w tym wszystkim, co zawsze powodowało i powoduje, że jesteśmy mocni. Niech Pan Bóg błogosławi mojej Ojczyźnie, niech Pan Bóg błogosławi Polakom, niech Pan Bóg błogosławi Kościołowi”.

W 996 roku w dzieje Polski wkroczył Bóg. Krzyż wkroczył do polskiej historii i był obecny od Chocimia. Warny, Legnicy, Jasnej Góry, Wiednia, po przedpolu Warszawy, Lwowa, Radzyna, Katyń, leśne ostępy, Radom, Nową Hutę, Gdańsk, Szczecin... Towarzyszył nam nie tylko na polach bitew, ale i w codziennej pracy wielu pokoleń, wspólnie tworząc polską tożsamość i bastion łacińskiej kultury. O tym testamentie przypominały nam uroczystości w Poznaniu i Gnieźnie.

Szkoda jedynie, że takie ważne i uniwersalne wydarzenie stało się areną do manifestowania bieżących sporów. Oklaski opozycji w „obronie” Trybunału Konstytucyjnego, grupka 50 głupków, która postanowiła przy okazji uroczystej procesji upomnieć się o... aborcję, czy tacy politycy jak Bogdan Borusewicz, Ryszard Petru, Henryk Wujec i Henryka Krzywonos, którzy wykorzystali obecność w Poznaniu do udziału w manifie KOD-u, by twierdzić, że pod rządami PiS zagrożona jest demokracja, a władze odwrotnie, niż Mieszko I, chcą wyprowadzać Polskę z Europy... To wszystko okraszone okrzykami „Precz z kaczymem!”, czy „Duda precz!”. Opozycja, niestety, zdaje się pozostawać ciągle w epoce... Swarżycza. □

*Bogdan Usowicz*





## Voici le mois de mai

*Où les fleurs volent au vent, si mignonnement.*

Cette chanson fait partie du patrimoine français et raconte l'histoire du fils du roi qui va cueillir des fleurs dans les prés et « les porte à sa mie ». Mai est un mois très chanté. Toutes les chansons racontent que c'est le mois des fleurs, que les jeunes gens vont les cueillir dans les champs pour les offrir aux jeunes filles qui les attendent. Je ne sais pas si le répertoire traditionnel polonais possède ce genre de chansons populaires, mais je viens d'en trouver une récente, dédiée au mois de mai, écrite et chantée par les frères Golec, qui s'intitule « Młody maj » – jeune mois de mai, et dont le refrain dit : « Maj!!! Młody maj!!!/Gdy kasztany kwitną./Kocham ten kraj!!!/Maj!!! Młody maj!!!/Gdy kasztany kwitną./Wierzę w ten kraj!!! » – Mai, jeune mai/Quand les marronniers fleurissent/J'aime ce pays/Mai, jeune mai/Quand les marronniers fleurissent/Je crois en ce pays.

Le chant polonais le plus connu sur le mois de mai est sans aucun doute la « Mazurka du 3 Mai » (« Mazurek Trzeciego Maja »), qu'on appelle aussi « 3 Mai » ou « 3 mai du Lituanien ». Il est célèbre car il est en l'honneur de la constitution polonaise du 3 mai 1791, la première constitution en Europe et la seconde dans le monde. En vigueur pendant un an, elle a été renversée par une partie de la noblesse

polonaise, regroupée au sein de la confédération de Targowica, qui a fait appel à la Russie pour l'aider à mettre un terme à la réforme du pays. La guerre contre la Pologne, à laquelle participe la Prusse, aboutit au deuxième partage. Le texte du chant a été écrit en 1831, pendant que se déroulait l'insurrection de novembre, quarante ans après l'adoption de la constitution, par le poète Rajnold Suchodolski (1804-1831), originaire de Lituanie, lui-même prenant part à cette insurrection au cours de laquelle il perdra la vie. Et c'est sans doute Frédéric Chopin qui a écrit la musique sur le texte. À moins que celui-ci n'ait été écrit sur une musique déjà existante.

« Witaj majowa jutrzeńko,/Świeć naszej polskiej krainie./Uczymy ciebie piosenką,/Która w całej Polsce słynie./Witaj maj, piękny maj,/U Polaków błogi raj. » – Salut, aurore de mai,/Éclairé notre terre polonaise./Nous t'honorons par cette chanson,/Célèbre dans toute la Pologne./Salut mai, joli mai,/Chez les Polonais un paradis délicieux.

« Witaj dniu trzeciego maja,/który wolność nam zwiastujesz./Pierzchła już ciemieżców zgraja./Polsko, dzisiaj tryumfujesz!/Witaj maj, piękny maj,/U Polaków błogi raj. » – Salut, jour du trois mai,/Tu nous annonces la liberté./La horde des oppresseurs s'est déjà enfuie./Pologne, aujourd'hui tu triomphes !/Salut mai, joli mai,/Chez les Polonais un paradis délicieux.

« Nierząd braci naszych cisnął,/Gnuśność w rękę króla spała,/A wtem trzeci maj zabłysnął –/I nasza Polska powstała./Witaj maj, piękny maj,/Wiwat wielki Kołtątaj! » – L'anarchie accablait nos frères,/La paresse dormait dans les mains du roi,/Soudain le trois mai a lui/Et notre Pologne s'est relevée./Salut mai, joli mai,/Vive le grand Kołtątaj !

« Ale chytróści gadzina/Młot swój na nas gotowała,/Z piekła rodem Katarzyna/Moskalamy nas załaza./Chociaż kwitł piękny maj,/Rozszarpano biedny kraj. » – Mais la vermine de la fourberie/A préparé son marteau contre nous,/ Catherine, de sale engeance,/Nous a inondés de Moscovites./Malgré le joli mai

en fleurs,/Ils ont écharpé le pauvre pays.

« Wtenczas Polak z łąką na oku/Smutkiem powlókł blade lice/Trzeciego maja co roku/Wspominał lubą rocznicę./I wzdychał: Boże daj,/By zabłysnął trzeci maj! » – Alors, la larme à l'œil, le Polonais/a recouvert de tristesse son pâle visage./Le trois mai, chaque année,/Il évoquait l'agréable anniversaire./Et il soupirait : Dieu veuille/Que luise le trois mai !

« Na ustroniu jest ruina,/W której Polak pamięć chował,/Tam za czasów Konstantina/Szpieg na nasze łzy czatował./I gdy wszedł trzeci maj/Kajdanami brzęczał kraj. » – Dans un lieu perdu, il y a une ruine/Dans laquelle le Polonais a caché sa mémoire,/Là, à l'époque de Constantin,/L'espion était à l'affût de nos larmes./Et quand est arrivé le trois mai/Le pays a fait entendre le cliquetis des fers.

« W piersiach rozpacz uwięziona/W listopadzie wstrząsała serce,/Wstaje Polska z grobów łona,/Pierzchają dumni morderce./Błysnął znów trzeci maj/I już wolny błogi kraj! » – Le désespoir enfermé dans la poitrine/En novembre a secoué les cœurs,/La Pologne se lève des entrailles des tombes,/Les tueurs fiers s'enfuient./Le trois mai a de nouveau lui/ Et le délicieux pays est libre !

« Próżno, próżno, Mikołaju/Z paszcz ognistych w piersi godzisz,/Próżno rząd wolnego kraju/Nową przysięgą uwodzisz./To nasz śpiew: wiwat maj!/Niech przepadnie Mikołaj! » – En vain, en vain, Nicolas,/Des gueules de feu tu vises les poitrines./En vain, tu séduis avec un nouveau serment/Le gouvernement du pays libre./C'est notre chant : vive mai ! Que Nicolas disparaisse !

« O zorro trzeciego maja!/My z twoimi promieniami/Przez armaty Mikołaja/Idziem w Litwę z bagnetami./Wrogu, precz! Witaj maj/Polski i litewski kraj! » – O aurore du trois mai !/Avec tes rayons/Au travers des canons de Nicolas,/Nous marchons sur la Lituanie avec des baïonnettes./Dehors, l'ennemi ! Salut, mai,/Pays polonais et lituanien !

La situation décrite dans ce chant est historique. Il va de soi que toute ressemblance avec des situations actuelles ne saurait être que fortuite, même si l'histoire peut éclairer le présent et éviter de reproduire les mêmes erreurs commises dans le passé. □



### 1050 lat polskiej racji stanu

Opcja polegająca na symbiozie chrześcijaństwa z polskością nie była przez nikogo w Polsce – poza komunistami – poważnie kwestionowana. Czy tak będzie w przyszłości?

Nie chcę nikogo straszyc, ale nie żyjemy na odciętej od świata wyspie, więc nie unikniemy problemów, jakie pojawiają się u naszych sąsiadów. Dechrystianizacja Europy jest procesem postępującym lawinowo. Polska – wcześniej czy później – będzie musiała temu procesowi stawic czoła i albo obroni swą dotychczasową tożsamość, albo też będzie musiała ulec przeważającym, potężnym prądom dechrystianizacyjnym. Dzisiaj jeszcze nikt nie odważa się, by na podobieństwo Władysława Gomułki kwestionować rację stanu katolickiej Polski. Raczej próbuje się oddziaływać w sposób pośredni, na przykład kwestionując datę chrztu, jakby to

### ciąg dalszy ze str. 2

miało rzeczywiście jakieś znaczenie. Ponadto forsuje się fałszywy obraz Polski wielonarodowej i wielowyznaniowej, rzekomo istniejącej w okresie Rzeczypospolitej Obojga Narodów, pomniejszając – pośrednio – znaczenie chrztu i orientacji Polski na zachód, integracji z cywilizacją zachodnio-chrześcijańską. Problemem dla zwolenników wykreowania „nowej” Polski jest brak epokowego wydarzenia, na miarę chrztu Polski w 966 roku czy rewolucji we Francji w 1789 roku. Nie jest jednak wykluczone, że fałszowanie obrazu naszych dziejów zaowocuje w dłuższej perspektywie pojawieniem się „nowych” faktów, w świetle których będzie możliwe dokonanie reinterpretacji polskiej racji stanu. Trzeba gorliwie strzec naszej tradycji, inaczej grozi nam, że utracimy jeden z najcenniejszych skarbów, jakie posiadamy dzięki naszym przodkom. □

Wojciech Turek



# Relikwie, lecz nie amulety

Piotr Witt

*W niedzielę 10 kwietnia, po wieczornych nieszporach w bazylice Świętego Dionizego w Argenteuil zastłonięto na następne lata Świętą Tunikę.*

Argenteuil odległe od dworca Saint Lazare o 10 minut drogi pociągiem, wbrew rozpowszechnionemu mniemaniu należy do podparyskich miejscowości słabiej zislamizowanych niż inne. Jego dzieściotysięczna ludność składa się przeważnie z trzech wspólnot katolickich: Polaków, Bretończyków i Portugalczyków. W dniach odstonięcia relikwii małe miasteczko o wąskich uliczkach i staroświeckim charakterze rozrosło się dwudziestokrotnie. Podczas uroczystej Mszy Wielkanocnej pielgrzymi siedzieli nie tylko na stopniach dużej bazyliki, ale zajmowali również cały plac przed świątynią. Nie bacząc na stan wyjątkowy i panującą atmosferę zagrożenia tysiące wiernych pragnęło celebrować okres Zmartwychwstania Pańskiego w Jego pobliżu, blisko szaty, którą nosił w godzinie męki.

Wspominałem już o wydarzeniu na tych łamach. W dziedzinie relikwii, nie jestem nowicjuszem. Interesowały mnie od dawna. Przed blisko czterdziestu laty w czasopiśmie „Sztuka” zamieściłem obszerny esej dotyczący w dużej części świeckich relikwii Cyda i Chimeny przechowywanych w Muzeum Czartoryskich w Krakowie<sup>1</sup>. Księżnej Izabeli Czartoryskiej podarował te kostki średniowiecznego rycerza i jego ukochanej sżynny Vivant-Denon, naczelny konserwator gotyckich zabytków Francji. Znalazły one miejsce w Domku Gotyckim w Puławach obok innych świeckich relikwii, których autentyczność jest jednak wątpliwa. Czaszka Czarnieckiego jest jedną z kilku znanych czaszek hetmana, podobnie jak czaszka Kopernika. Czaszka Jana Kochanowskiego, należy jak stwierdzili anatomopatolodzy do kobiety. Kości Cyda i Chimeny przechowywane w przepięknej barokowej puszcze interesowały mnie szczególnie ze względu na upodobanie romantyków do średniowiecza. Postarałem się prześledzić ich całą historię od momentu odnalezienia. Doczytałem się wreszcie, w jakich okolicznościach były zebrane. Grobowiec Cyda i Chimeny w hiszpańskim Burgos był podczas wojen napoleońskich zburzony i splądrowany. Ewaryst Fragonard, syn wielkiego Honore Fragonarda namalował generała Dumuriez zwiedzającego wnętrze grobowca. Ale jest to wizerunek fantastyczny. Grobowiec został zburzony wcześniej i francuski komendant placu w Burgos na wiadomość o zapowiedzianej wizycie inspekcyjnej generała nakazał uprzętnąć miejsce. Rozkaz został skrupulatnie wykonany. Nadeszła wówczas wiadomość, że inspektor – generał Dumuriez jest wielkim amatorem starożytności – mniej interesuje go porządek w koszarach, niż pamiątki po słynnym rycerzu Cydzie i jego ukochanej Chimenie. Komendant nie tracąc głowy rozkazał uzupełnić braki.

Naprędcę wyciągnięto ze śmietnika jakieś kostki i wypełniono nimi piękną puszkę barokową zrabowaną pewnie w hiszpańskim kościele. Generał Dumuriez zawiózł ten relikwiarz do Paryża. Po upadku Napoleona Vivant-Denon miłośnik gotyku podarował cenną pamiątkę księżnej Czartoryskiej do jej zbiorów, gdzie do dziś się znajduje. Historię opisałem prawie czterdzieści lat temu w obszernym esej w czasopiśmie „Sztuka”.

Najbardziej oburzony był profesor Zdzisław Żygulski junior, któremu podlegało Muzeum Czartoryskich. Kiedy go spotkałem w Krakowie zapytał ostrym tonem – Czy panu nie wszystko jedno, czy kości są Cyda, czy jakiegoś kurczaka? Czy to nie wszystko jedno, czy wśos Mahometa pokazywany w Hagia Sofii pochodzi od Mahometa, czy z ogona jego konia? – Mnie, może to być obojętne – odpartem, ale dla wierzącego mahometanina różnica jest znaczna. Miłośnik starożytności europejskich także powinien znać prawdę o Cydzie.

Sprawa autentyczności relikwii świętych jest znacznie bardziej istotna i skomplikowana, gdyż zgodnie z przekonaniem utrwalonym od wieków i potwierdzonym w postanowieniach Soboru Trydenckiego mają one zdolność działania cudownego. Ottarze stawiamy na kościach świętych. Dlatego naukowcy starają się ustalić ich autentyczność. Wielkie relikwie chrześcijaństwa Catun Turyński i Święta Tunika z Argenteuil były dwukrotnie badane przed wojną. Ustalono wówczas, że krew na obu tkaninach chejuje ta sama, najrzadsza grupa AB. Ostatnie słowo nauki wypowiedzieli uczeni, którzy w końcu lat 1990 badali Catun Turyński i Świętą Tunikę.

Kościół rozróżnia wiele rodzajów relikwii: z ciała, z kości, z włosów i relikwie westymentarne – z ubrania. Wierni żywili przekonanie, że otrzeć się o ubranie, które nosił, to prawie tak jak dotknąć samego świętego. Relikwie były tak cenione, że dzielono kości na najdrobniejsze cząstki i suknie na najdrobniejsze kawałki. Cóż taka drobinka może mieć wspólnego z osobą? Od czasu odkrycia kodu genetycznego ADN nauka

dowodła, że bardzo wiele. W wyniku badań maleńkich cząsteczek Catunu i Tuniki badacz amerykański dr. Leoncio Garza-Valdes i inni uczeni stwierdzili, że krew na obydwu tkaninach pochodzi od tej samej osoby ptci męskiej, typu semickiego i liczy ok. 2000 lat. Na kilka dni przed odstonięciem Tuniki z Argenteuil, laboratorium kryminologiczne policji francuskiej ustaliło tożsamość Salama Abdelsama na podstawie drobinek potu, które ręka terrorysty pozostawiła na szklance. Odkrycie kodu ADN wykazało, że nawet w najmniejszej cząsteczce naszego ciała zawiera się istota fizyczna całej naszej osoby, różna od wszystkich innych osób żyjących i nieżyjących.

Amerykański badacz Catunu dr Leoncio Garza-Valdes uprosił audiencję prywatną u papieża, któremu przedstawił w 1998 roku sensacyjne wyniki swoich badań. Na koniec w porywie entuzjazmu wyznał, że z tej maleńkiej cząsteczki dostrzegalnej dopiero przez najsilniejsze mikroskopy elektronowe, „miałem zaszczyt dokonać kopii molekularnej trzech genów Pana Jezusa”. Niebawem nauce uda się prawdopodobnie sklonować drugiego Pana Jezusa, albo nawet dwóch. Jan Paweł II wystuchał badacza z całą swoją zwyczajną dobrocią, pobłogostawił na dalszą drogę życia, a następnie surowo zabronił dopuszczać uczonych do świętych relikwii. Gdyż, jak naucza św. Jan Paweł II relikwie mamy traktować przede wszystkim w wymiarze duchowym. Są one bardzo ważne, kontakt z nimi ma znaczenie, które trudno przecenić, ale święty papież przestrzegł przed traktowaniem relikwii, jako rodzaju aspiryny, czy proszka na ból głowy. Papież przestrzega przed pokusą myślenia magicznego. Bliskość relikwii, ich widok, ich obecność ma nas wprowadzać z pomocą Świętych Pańskich w świat ducha, w ten podniosły stan, kiedy mocą łaski dotykamy Tajemnic Wiary. Doświadczyłem, jak sądzę, tego stanu niedającego się przekazać, kiedy w Krakowie w domu przy ulicy Kanoniczej, jeszcze przed kanonizacją patrzyłem jak na najcenniejszą relikwię na zniszczone buty księdza Wojtyły. □

1. Piotr Witt: *Muzeum, jako zabytek*. Warszawa, 1977. nr. 2.





## KRZYŻÓWKA O KONSTYTUCJI

PROONUJE: MDZ

**Poziomo:** D-5. Nagłe, silne krwawienie. E-1. Naczynie używane dawniej do picia wina lub miodu. F-9. Mieszkaniec Helsinek. G-1. Litera alfabetu greckiego /H,η/. I-9. Remisowa partia w szachach. J-1. Nocny odpoczynek. K-7. Obraz pojawiający się w czyjejs wyobraźni. L-1. Ozdobne zastony na okna. M-1. przyrząd do pomiaru natężenia prądu w obwodzie elektrycznym.

**Pionowo:** 1-A. Ostry, przenikliwy ból. 3-A. Dawniej: zysk, korzyść. 4-K. Zbój z Gór Świętokrzyskich (skojarz z tożem ze stalowej kraty, najeżonej nożami, ostrzami, hakami i szydłami). 5-A. Jan ... (1858-1925), polski malarz - wraz z W. Kossakiem namalował Panoramę Ractawicką. 7-K. Przerazająca postać o niesprecyzowanym wyglądzie; duch, dziwo, fantom, mara. 8-A. Kolędnik przebrany za rogate zwierzę. 9-I. Forma pieniężnych rozliczeń bezgotówkowych. 10-A. Patrymonium. 11-I. Partia towaru stanowiąca część większej całości. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 27 utworzą rozwiązanie.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 |
|   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |

**Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 7/2016: „Catus”.**

**Poziomo:** kanonada, panna młoda, kanał, ruada, nawyk, uczta, niemoc, sprawdzian, organizm. **Pionowo:** kontusz, ławica, Nowogród, pokora, knowie, maść, PAP, lfe, Atn, Noe, noga, zamiar, ciemno, wioślarz, taoizm, zastawa. □



## Godnie uczczona rocznica

*W całym kraju, ale także poza jego granicami, odbywały się uroczystości upamiętniające tragicznie zmarłych w katastrofie smoleńskiej.*

Kwiaty na grobie śp. Lecha i Marii Kaczyńskich na Wawelu składał Andrzej Duda. Po południu prezydent był jeszcze m.in. w Panteonie Wielkich Polaków w Świątyni Opatrzności Bożej w Warszawie, gdzie złożył wieńce na grobach prezydenta Ryszarda Kaczorowskiego, ks. Józefa Jońca, ks. Zdzisława Króla i ks. Andrzeja Kwaśnika, przemawiał także na Krakowskim Przedmieściu i do końca przebywał ze zgromadzonymi tam rodakami.

W porannej Mszy Świętej w intencji ofiar katastrofy z 10 kwietnia 2010 roku brali z kolei udział premier Beata Szydło i prezes PiS Jarosław Kaczyński. Po Eucharystii odbył się Apel pamięci, podczas którego odczytano nazwiska ofiar katastrofy. W wieczornej Mszy św. w archikatedrze Jana Chrzciciela; której przewodniczył metropolita warszawski kard. Kazimierz Nycz, a wspaniałą homilię wygłosił ks. Piotr Pawlukiewicz, uczestniczyli już wszyscy razem. Po nabożeństwie nieprzebrany tłum ludzi przeszedł pod prezydencki pałac. Składano kwiaty i modlono się na Powązkach, na cmentarzu na Bródnie, na Krakowskim Przedmieściu, w Katyniu, Lublinie, Krakowie... Wielu uroczystościom towarzyszyły asysty wojskowe, odstonięto tablice pamięci, m.in. pod warszawskim ratuszem, na prezydenckim pałacu, czy na gmachu

ministerstwa rozwoju, gdzie np. pracowała śp. Grażyna Cęścicka. W Sejmie otwarto wystawę „Portrety smoleńskie”. Charakter i zakres uroczystości był wyjątkowy i nic dziwnego, że niektórzy mówili, iż po raz pierwszy oficjalnie przywraca się pamięć ofiar i nadaje tragedii właściwy, państwowy wymiar.

Nieprzebrane tłumy i opinia policjantów, że to największe zgromadzenie na Krakowskim Przedmieściu, jakie do tej pory widzieli. Obchody kończył Apel Jasnogórski, a wcześniej wystąpienia, m.in. prezesa PiS Jarosława Kaczyńskiego i

Zuzanny Kurtyki, wdowy po prezie Instytutu Pamięci Narodowej.

W licznych uroczystościach można też było dostrzec wielu gości z zagranicy. Stawili się Polacy z Niemiec, Stanów Zjednoczonych, powiewały też flagi węgierskie, czy litewskie. Nie zabrakło także gości z Francji. Transparent Klubu Gazety Polskiej z Paryża budził wiele pozytywnych komentarzy; a do pamiętkowego zdjęcia z Polakami z Francji pozowała m.in. znana dziennikarka Dorota Kania. Po nabożeństwie grupa z Francji przemarszerowała z Placu Zamkowego w kierunku pałacu prezydenckiego, a zaśpiew stynnej piosenki Jana Pietrzaka dawał nadzieję, że rzeczywiście... „Polska będzie Polską”. □

Jan Kciuk

foto: Adam Paluchowski





# Album o paryskim Centrum Dialogu

3 marca br. w siedzibie Konferencji Episkopatu Polski odbyła się prezentacja albumu „Homo homini res sacra. Cztery dekady działalności paryskiego Centrum Dialogu (1973–2015)”, którego dyrektorem w latach 1996–2003 był ks. abp Henryk Hoser SAC. Publikacja ukazała się nakładem Wydawnictwa Apostolicum.

Jak mówił Biskup Warszawsko-Praski, Centrum Dialogu było fenomenem w czasie, kiedy w Polsce panował komunizm. Zaznaczył, że ośrodek ten odgrywał bardzo ważną rolę. Prowadzony był w nim dialog pomiędzy politykami, twórcami kultury i środowiskiem emigracyjnym. Ksiądz Arcybiskup mówił, że paryskie Centrum Dialogu było miejscem umożliwiającym swobodne wypowiedzenie się na styku wiary i rozumu, które nie podlegało cenzurze. „Ten czas był bardzo cenny i obfitował w wiele wystąpień, które nadawały sens temu, czym żyjemy” – mówił.

Przypomniał, że Centrum Dialogu powstało w oparciu o posoborową fascynację słowem „dialog”. Ordynariusz Diecezji Warszawsko-Praskiej ocenił, że jest to miejsce symboliczne dla wielu pokoleń Polaków. Jak mówił, stanowiło miejsce pomocy nie tylko dla misjonarzy, ale także dla wszystkich, którzy przybyli z Polski, nie mając ze sobą środków do życia. Zaznaczył, że Centrum Dialogu pomagało również osobom, które miały zdrowotne problemy.

Jak mówił ks. Aleksander Pietrzyk SAC, superior Regii Miłosierdzia Bożego Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego we Francji, obecny dyrektor Centrum Dialogu,

przed paryskim Centrum stoi kilka wyzwań. „Dziś nasza mentalność we Francji jest liberalna, agnostyczna, indywidualistyczna. Potrzeba powrotu do źródeł Ewangelii. Dlatego staramy się pokazać nową formę dialogu” – wyjaśniał pallotyn. Dodął, że powrót do prawdziwej religii oznacza „dialog oparty na prawdzie o nas”.

Redaktor naczelny Wydawnictwa Apostolicum ks. Grzegorz Radzikowski, podkreślił natomiast, że Centrum Dialogu zawsze nastawione było na różnorodność. Mówił, że książka jest dokumentacją działalności założyciela tego ośrodka ks. Jacka Sadzika. W albumie znajdują się teksty założyciela Centrum, m.in. homilia wygłoszona na pogrzebie Zygmunta Herta oraz zdjęcia ks. Sadzika z Janem Pawłem II, Czesławem Miłoszem, Tadeuszem Mazowieckim czy Haliną Mikołajską. Stwierdził również, że książka stanowi „uniwersalny głos na rzecz dialogu w naszej Ojczyźnie”.

Podczas prezentacji albumu obecny był także bp Wiesław Lechowicz, przewodniczący Komisji KEP ds. Polonii i Polaków za Granicą, który powiedział, że dzięki wydanej książce można dowiedzieć się, jak wyglądała powojenna historia Polski.

W publikacji znajdują się zdjęcia ks.

Arcybiskupa Henryka Hosera SAC w roli prowadzącego spotkania z ludźmi polityki, kultury, nauki i sztuki. Publikacja zawiera również m.in. poruszający tekst testamentu twórcy paryskiego Centre de Dialogue ks. Józefa Sadzika SAC. W albumie zostało opublikowanych ponad 350 archiwalnych zdjęć, również dokumentujących wieczory autorskie, m.in. Sławomira Mrożka czy Tadeusza Kowalczyka.

W pięciuset stronicowej monografii można znaleźć także m.in. zapisy rozmów Krzysztofa Pomiana z Jerzym Giedroyciem z 1991 r., dotyczące wizji Polski, rozmowę ks. Marka Witthbrota SAC z Janem Lehenstem z 1995 r., czy pochodzące z archiwum ośrodka wystąpienie Stefana Kisielewskiego, wygłoszone w październiku 1975 r.

Centrum Dialogu mieszczące się w Paryżu przy ul. Surcouf zostało założone w 1973 roku przez pallotyńca ks. Józefa Sadzika. Jego celem jest integrowanie środowisk emigracyjnych, wspieranie twórców kultury oraz inicjowanie i prowadzenie dialogu we współczesnym świecie. Kard. Karol Wojtyła o Centre du Dialogue mówił, że było ono bardzo potrzebne Polsce i stanowiło jej francuskie „okno na świat”. □



## GŁOS WOKÓŁ SPORTU

☺ Ekstraklasa. Wyniki 1 kolejki grupy „mistrzowskiej”: Piast Gliwice – Cracovia 1:1, Pogoń Szczecin – Ruch Chorzów 1:1, Legia – Lech 1:0, Zagłębie Lubin – Lechia 1:2. W tej grupie Legia ma 3 punkty przewagi nad Piastem i 9 nad Pogonią i Cracovią. W grupie „spadkowej”: Korona – Śląsk Wrocław 1:1, Jagiellonia – Górnik Łęczna 2:0, Podbeskidzie Bielsko-Biała – Termalica 0:1, Wisła Kraków – Górnik Zabrze 3:1. Górnik zajmuje ostatnie miejsce. W tej grupie prowa-

dzą Wisła i Jagiellonia po 21 punktów.

☺ W 1 lidze trzeci w tabeli Zawisza Bydgoszcz przegrał u siebie z Drutkiem Bytów 2:3 w 26. kolejce. Zwycięstwa na swoich stadionach odniosły z kolei dwa czołowe zespoły – Arka Gdynia i Wisła Płock, które są coraz bliżej awansu. Arka pokonała PGE GKS Bełchatów 2:1, a Wisła 1:0 Rozwój Katowice.

☺ Siatkarze Asseco Resovii przegrali w meczu półfinałowym Final Four Ligi

Mistrzów z Zenitem Kazań 1:3 i przegrali z włoskim Cucine Lube Civitanova walkę o brąz 2:3.

☺ W norweskim Forde odbywały się ME w podnoszeniu ciężarów. Złoto uzyskał Zieliński w kat. 94 kg. Michalski zdobył srebrny medal w kategorii 105 kg.

☺ Czwarte miejsce w klasyfikacji drużynowej mistrzostw Europy w podnoszeniu ciężarów dało Polkom prawo do wystawienia 1 zawodniczki na olimpiadzie w Rio de



## 173 Pielgrzymka Polaków do Montmorency

W niedzielę 29 maja dla uczczenia pamięci Polaków zmarłych na Emigracji, odbędzie się w Montmorency, pod auspicjami władz miejskich, 173. Pielgrzymka organizowana przez Towarzystwo Historyczno-Literackie przy współudziale Polskiej Misji Katolickiej we Francji, Kolegiaty św. Marcina w Montmorency, Ośrodka Dialogu Księża Pallotynów, Towarzystwa Opieki nad Polskimi Zabytkami i Grobami Historycznymi we Francji oraz Stowarzyszenia. Polskich Kombatantów i ich Rodzin we Francji.

**Program dnia, poświęconego modlitwie i pamięci:**

**Godz. 11.15** - Msza święta w Kolegiacie św. Marcina w Montmorency; **godz. 13.00** - Złożenie kwiatów na Cmentarzu Les Champeaux (rue Galliéni) na grobach osób zastużonych dla Polski. Na cmentarz można się udać pieszo, samochodem lub autokarem; **godz. 14.30** - Spotkanie przyjacielskie i podwieczorek w Domu Księża Pallotynów (34, chemin des Bois-Briffaults) w Montmorency. Powrót do Paryża punktualnie o **godz. 16.30**.

**Dojazd do Montmorency:**

Autokar będzie do dyspozycji uczestników (cena biletu w A/R: 12€). Wyjazd 29 maja o godz. 9.30 sprzed kościoła polskiego w Paryżu (263 bis, rue St Honoré). Powrót z Domu Księża Pallotynów w Montmorency o godz. 16.30. Osoby zainteresowane proszone są o zapisanie się, zaznaczając ilość miejsc, w Biurze Parafialnym przy kościele polskim (Tel. 01 55 35 32 25).

Samochodem. Polecamy następującą drogę: wyjazd z Porte Maillot (kierunek Pontoise). Wjechać na pas Taverny-Enghien. Następnie, jechać w kierunku Montmorency. Przejechać „Route Nationale” 328. Kierować się w stronę Kolegiaty św. Marcina (kierunek Szpitala).

Pociągiem. Odjazd co kwadrans z Gare du Nord Surface, w kier. Ermonteaubonne. Dojechać do stacji Enghien-les-Bains (czas przejazdu 4 min.). Na dworcu udać się do autobusu «Ligne Verte». Kolegiata (Collégiale): wysiąść na przystanku St-Valéry. Ten sam autobus dojeżdża do Domu Księża Pallotynów (przystanek - Champeaux).

**Zapraszamy Państwa do wzięcia licznego udziału w tej tradycyjnej uroczystości.**

## Boże coś Polskę... po 80 latach

*W maju 2016 r. m. ja 80 lat od kiedy paryski i Hôtel de Monaco stał się siedzibą Ambasady Polskiej we Francji.*

To dzięki zabiegom Heleny hrabiny Chtapowskiej, małżonki ówczesnego ambasadora RP, zostało nabyte dzisiejsze lokum naszej Ambasady (w zamian za poprzednią siedzibę polskiej misji dyplomatycznej, która znajdowała się na terenie przeznaczonym na Wystawę Światową 1937 r. - w gmachu przy av. President Wilson).

3 maja 1936 r., w obecności licznie zgromadzonych osobistości życia politycznego, duchowieństwa oraz przy udziale gospodarza miejsca, ambasadora Alfreda hrabiego



Chtapowskiego, odbyło się uroczyste poświęcenie nowej siedziby polskiej placówki dyplomatycznej w Paryżu.

Teraz, po 80 latach, 16 kwietnia 2016 r., za kadencji ambasadora dr Andrzeja Byrta, po wykładzie prof. Krzysztofa Ożoga z Uniwersytetu Jagiellońskiego - z okazji Jubileuszu 1050-lecia chrztu Polski - w złotej Sali Ambasady - znowu rozbrzmiał hymn „Boże coś Polskę...”.

Ta podniosła chwila pozostanie na długo w pamięci zebranych. □

Jolanta Baretkowska



Janeiro. Wśród mężczyzn Polska ma prawo wystawić w igrzyskach czterech zawodników.

☺ Występująca bez Linette i Radwańskiej, tenisowa reprezentacja Polski grała z Tajwanem w Fed Cup i poniosła porażkę 1:4. Dobrze spisywała się młodziutka Fręch, która jeden pojedynek wygrała. Obydwa swoje mecze przegrała jednak Kania. Oznacza to spadek Polek z Grupy Światowej II.

☺ Głowacki pokonał w Nowym Jorku jednogłośnie na punkty Steve'a Cunninghama i po

raz pierwszy obronił tytuł mistrza świata WBO w wadze junior ciężkiej. Amerykański bokser był cztery razy na „deskach”.

☺ Reprezentująca Polskę Qian wystąpi w olimpijskim turnieju tenisistek stołowych w Rio de Janeiro. Reprezentantka Polski pokonała Szwedkę Fen 4:0 w finale grupy F europejskich kwalifikacji w Halmstad.

☺ Polacy pokonali w towarzyskim meczu hokeja na lodzie 3:0 Koreę Płd. Był to ostatni sprawdzian przed MŚ Dywizji IA.

☺ Kazachowie pokonali Polaków 7:0 w meczu barażowym eliminacji Mistrzostw Świata w futsalu. W pierwszym pojedynku był remis 1:1. Na MS do Kolumbii pojadą Kazachowie.

☺ Międzynarodowa Federacja Koszykówki zawiesiła 14 krajowych związków. Wśród nich jest też i PZKosz. Powodem decyzji jest konflikt FIBA z Euroleague Commercial Assets (ECA), która organizuje m.in. prestiżowy puchar klubowy Euroligę. □

*Bogdan Usowicz*





fot. T. Różycki



fot. D. Kasparian

## Jubileusz 1050 - lecia Chrztu Polski w Paryżu

*Chrzest Polski był ogromną wagą w wydarzeniu historycznym.*

Niektórzy pamiętają jeszcze torpedowanie wszelkich uroczystości religijnych związanych z samym rokiem 1000 – lecia Chrztu Polski. Dlatego z głęboką radością, po zmianie sytuacji politycznego w naszej Ojczyźnie, przeżywalismy razem: cały Naród z władzami politycznymi i Episkopatem, rocznicę chrztu Mieszka I, ówczesnych elit i całego narodu. Stąd uzasadniona historycznie nazwa: Chrztu Polski. Ponieważ chrzest Mieszka odbył się 14 kwietnia 966 roku (dzień Wielkiej Soboty tamtego roku), stąd zdecydowano w naszej Ojczyźnie obchodzić Jubileusz Chrztu Polski w dniach 14 – 17 kwietnia 2016 roku. Śledziliśmy w mediach przebieg tychże uroczystości w Ojczyźnie. Ogromnie ważne były uroczystości przeżywane w Gnieźnie, w Poznaniu. Historycznym było przemówienie Prezydenta Rzeczypospolitej pana Andrzeja Dudy.

W Paryżu, w naszym polskim kościele Wniebowzięcia NMP, mieliśmy też łaskę w sposób szczególnie pogłębiony przeżyć tenże Jubileusz. Były celebracje liturgiczne - w niedzielę 17 kwietnia o godz. 11.00 i o godz. 16.00. O godzinie 11.00 Rektor Polskiej Misji Katolickiej, ks. Bogusław Brzyś, przewodniczył Mszy św. i wygłosił słowo Boże. Po poświęceniu wody chrzcielnej Ks. Rektor zaprosił wszystkich uczestników liturgii do indywidualnego podejścia do naczynia z wodą chrzcielną, przeżegnania się i wzięcia przygotowanych kart z tekstami biblijnymi, by przeżyć bardziej osobiście przyjmowanie Słowa Bożego. Wcześniej Ks. Rektor zaprosił wszystkich księży polskich pracujących w Polskiej Misji Katolickiej

w Francji, by razem ze swymi Wspólnotami przeżyli niedzielę 17 kwietnia jako nasze wspólne, polonijne przeżywanie Jubileuszu 1050 – lecia Chrztu Polski.

Natomiast po Mszy św. o godz. 16.00 wszyscy byli zaproszeni do wystuchania konferencji prof. Krzysztofa Ożoga, z Uniwersytetu Jagiellońskiego, nt. Chrztu Polski i jego roli w dziejach naszej Ojczyzny. Wystuchanie tegoż wykładu było wyjątkową sprawą, gdyż prof. dr hab. Krzysztof Ożóg wcześniej wygłosił specjalną, naukową konferencję, nt. Chrztu Polski, wobec Episkopatu Polski, w czasie uroczystości w Gnieźnie. Profesor został zaproszony do Paryża przez Rektora PMK, ks. Bogusława Brzysia i przez Ambasadora RP we Francji, dr Andrzeja Byrta. Dlatego uczony, bezpośrednio po uroczystościach w Gnieźnie i Poznaniu przybył do Paryża i w dniu 16 kwietnia o godz. 18.00 wygłosił swą pierwszą konferencję w ambasadzie RP, wobec przedstawicieli Polonii, przybyłych tu na specjalne zaproszenie polskiej placówki dyplomatycznej. Drugą konferencję prof. Ożóg wygłosił w niedzielę, 17 kwietnia właśnie w kościele polskim Wniebowzięcia NMP, wobec bardzo licznie zgromadzonej Polonii. Wyjątkowym ubogaceniem spotkania było też przywiezienie przez Profesora swej książki zatytułowanej „966. Chrztu Polski”, która ukazała się w wydawnictwie Biały Kruk. Słowo wstępne do pracy napisał Prezydent RP, pan Andrzej Duda. Pragnienie posiadania tej książki było tak duże, że sprowadzimy z Krakowa dodatkowe jej egzemplarze. □

*opracował ks. dr Wacław Szubert*



fot. T. Różycki



fot. D. Kasparian



# Śp. Mieczysław Jan Hildebrandt

*Mieczysław Jan Hildebrandt odszedł do Domu Ojca 19 marca br. Inżynier, naukowiec, wieloletni współpracownik społeczny Polskiej Misji Katolickiej w Paryżu, razem z żoną Zofią Hildebrandt byli filarami parafii i stowarzyszenia Św. Wincentego a Paulo.*

Pan Mieczysław Hildebrandt był nadzwyczaj skromnym, dyskretnym a za razem bardzo aktywnym i skutecznym przedstawicielem powojennej emigracji polskiej w Paryżu.

Urodził się 17 lutego 1920 roku w miejscowości o dźwięcznej nazwie Rzeżęcín na Pomorzu, gdzie rodzina przebywała od pokoleń. Jak możemy się domyślić ta nazwa połączona z imieniem Mieczysław często wprawiały w desperację pracowników francuskiego stanu cywilnego.

Był absolwentem Collegium Marianum rocznik 1938, internatu przy katedrze Cystersów w Pelplinie. Imponujące charakterem miejsce, które odcisnęło się mocnym piętnem w jego sercu. Na tyle mocnym, że wiara w Boga tam zakorzeniona stała się dla niego miarą wszystkiego i skałą, na której budował swoje życie, i dzięki której przetrwał co najgorsze. Ze szkoły wyniósł tzw. porządną przedwojenną edukację (łacina, greka, francuski, niemiecki, nauki ścisłe, historia, a także cierpliwość i wytrwałość). Miał pasję do przedmiotów ścisłych i do historii, które były świetnie wykładane w Collegium męskim. Tam szedł śladami swojego wuja i mentora pisał Jan Brejskiego, wojewody pomorskiego, który później jeszcze wpłynął na dalsze jego losy.

W 1941 r. aresztowany przez gestapo za odmowę podpisania volkslisty został deportowany do obozu koncentracyjnego Sachsenhausen w Oranienburgu. Był to obóz pracy, ciężkiej pracy w warunkach nie dających szans na przeżycie osobom starszym lub o słabym zdrowiu. Miał 21 lat. Przetrwał. Ojciec pana Mieczysława, Franciszek Hildebrandt, z obozu w Stutthof nie wrócił nigdy.

W 1945 r. gdy SS-mani uciekający z Sachsenhausen pozostawili więźniów, Pan

Hildebrandt został uratowany przez armię amerykańską. Skierował się wówczas w stronę Belgii, razem z kolegą prof. Iwo Pogonowskim, z zamiarem dotarcia do Francji, do Lille, gdzie kuzynka, córka wyżej wspomnianego Jana Brejskiego prowadziła wydawnictwo Wiarius Polski.

Tam ukończył Ecole Nationale Supérieure de Chimie de Lille (ENSCL) rocznik 1948, został inżynierem chemikiem i rozpoczął działalność społeczną i zawodową.

Jako naukowiec specjalizujący się w ferrytach stosowanych w lotnictwie cywilnym i wojskowym był cenionym specjalistą, autorem licznych patentów. Niektóre są do dziś stosowane i widnieją w listingach dostępnych w sieci, mimo że zostały wytworzone długo przed erą internetu. Już po zakończeniu pracy naukowej był jeszcze wielokrotnie zapraszany do Seulu jako konsultant.

W Paryżu pan Mieczysław Hildebrandt był zawsze aktywnym uczestnikiem życia Polonii i zaangażowanym społecznikiem. Był prezesem Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Polskich we Francji, administratorem Polskiego Towarzystwa Historyczno-Literackiego (Biblioteka Polska) w Paryżu, prezesem Polskiego Związku Bytych Więźniów i Deportowanych Politycznych we Francji, prezesem Stowarzyszenia Concorde – Przyjaciół Polskiej Misji Katolickiej we Francji.

Był Kawalerem Francuskiego Narodowego Orderu Zasługi – za wyniki swoich prac naukowych i Kawalerem Orderu Odrodzenia Polski.

Był wielkim patriotą. Nigdy się nie zrzekł obywatelstwa polskiego ani swoich korzeni. W domu mówiło się tylko po polsku. Na ścianach paryskiego mieszkania Państwa Hildebrandt wisiły pamiątki polskie a na wsi



ozdobami domu były hafty z Cepelii. Kalendarz był odliczany wentami w kościele polskim, zebraniami w licznych stowarzyszeniach oraz Bibliotece Polskiej, których pan Mieczysław był aktywnym członkiem.

Bliskość z innymi wybitnymi członkami starszej emigracji była nieodłącznym elementem życia rodzinnego. Bywały burzliwe rozmowy przy stole podczas przyjęć u Państwa Hildebrandt – o Powstaniu Warszawskim, o przedwojennej Polsce, za którą wszyscy tęsknili, o tym kto za Dmowskim, a kto za Piłsudzkim, a kto „wtyczka”... O „planach” uroczych, kulturalnych starszych panów na wysadzenie warszawskiego, stalinowskiego Pałacu kultury. Do Ambasady PRL-u się w tych czasach nie chodziło, mimo regularnie wysyłanych zaproszeń przez peerelowskich „dyplomatów”.

Wraz z panem Mieczysławem Hildebrandt, i jego pokoleniem, teraz ten ich świat odchodzi, a był wspaniały.

Pan Mieczysław Hildebrandt zawsze miał dobrodusze spojrzenie na innych i chęć wykazania każdemu pomocy. Był po prostu dobry i cichy.

Był najwspanialszym mężem, ojcem i dziadkiem. Mimo, że Tata od 3-4 lat już właściwie prawie nie mówił a myśli jego nie były przywiązane do spraw bieżących, mimo, że mieliśmy czas pożegnać się z nim teraz, jest bardzo pusto bez Niego. □

## Medytacja Słowa Bożego

*Człowiek ma w sobie tęsknotę za Bogiem. Medytacja Słowa Bożego jest pomocą dla tych, którzy chcą się wybrać na takie spotkanie. Owoce takiego spotkania jest doświadczenie, które uzdalnia człowieka do darwania świadectwa.*

Spotkania te rozpoczynają się w sobotę Mszą św. o 19.45, a kończą w niedzielę o 11.30.

Koszt: 25€ (nocleg ze śniadaniem); 30€ (pokój pojedynczy); 13€ (obiad i kolacja). Zgłaszać się można – najpóźniej tydzień przed spotkaniem: T. 01 60 22 03 76 lub email: pmk.laferte@free.fr

Adres: Dom P.M.K. 31, rue d'Hugny 77260 La Ferté sous Jouarre.

### Rozważanie Słowa Bożego:

7-8 maja: „Idź, i ty czynj podobnie” (Łk 10, 25-27) – Miłosierny Samarytanin.

4-5 czerwca: „Cóż to za rozmowy prowadzicie ze sobą w drodze?” (Łk 24, 13-35) – Uczniowie z Emaus.

Można też przyjechać w dowolnym czasie, skorzystać z indywidualnej rozmowy z duszpasterzem, spowiedzi oraz uczestnictwa w Mszy św. □



ks. Tadeusz Hońko, kapelan Domu PMK w La Ferté sous Jouarre





## Modlitewne spotkanie w Stella-Plage

*Może już nie rokrocznie, ale wciąż dosyć licznie gromadzi się diaspora polskiego pochodzenia z północnej Francji na wspólne modlitwie. Towarzyszą im ich rodzice, dziadkowie, katecheci, siostry i duszpasterze.*

**N**a tegoroczne spotkanie wybrano wakacyjny ośrodek oblatów «Stella Maris» w Stella-Plage i pierwszą środę kwietnia (6.04.) a Jubileuszowy Rok Miłosierdzia i niedawno przeżywana Niedziela Miłosierdzia Bożego podpowiedziała jego główny temat i motto. Koncelebrowana Eucharystia rozpoczęła nasz dzień modlitwy, której przewodniczył i okolicznościowe kazanie wygłosił, opisujący to wydarzenie duchowy opiekun Związku Krucjaty Eucharystycznej, ks. Tomasz Mikulak SChr. Choć przybyliśmy zaledwie z kilku polonijnych parafii (Bruay-Houdain-Divion-Haillicourt, Dechy-Guesnain, Dourges-Le Forest, Harnes-Billy Montigny, Noeux-Barlin), to po brzegi wypetniliśmy kaplicę

ośrodka «Stella Maris», nie tylko obecnością, ale zwłaszcza wspólnym, gromkim śpiewem na cześć Chrystusa Zmartwychwstałego. Po Mszy Świętej spożyliśmy obiad, po którym w sali 'Soleil' najpierw w grupach parafialnych a następnie jako duża grupa i wspólnota Bożych dzieci podejmowaliśmy refleksję nad nieskończonym miłosierdziem Boga. Oparliśmy ją na kilku biblijnych perykopalach opisujących ten Boski atrybut i przymiot: rozpoczęliśmy od Ezechielowego proroctwa o nawróceniu i odpowiedzialności osobistej, omówiliśmy przypowieść o miłosiernym Samarytaninie i przypowieści z 15 rozdziału Ewangelii św. Łukasza, by zakończyć na opisie Sądu Ostatecznego z Ewangelii św. Mateusza i przypomnieniu jak ważne są dzieła miło-



## Koncert pianistyczno-wokalny artystów z Żytomierza

*15 kwietnia w salonach Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Paryżu odbył się koncert pianistyczno-wokalny artystów z Żytomierza, zorganizowany przez Stowarzyszenie „Kresy en France”.*

**S**wój repertuar przedstawił w duecie baryton Mikołaj Nagirniak pianistka Natalia Trawkina. Zaprezentowali oni dwadzieścia jeden utworów klasyki wschodnio- i zachodnioeuropejskiej oraz znane pieśni polskie i ukraińskie. Na liście znalazły się pieśni sakralne, jak „Agnus Dei” G. Bizeta, arie operowe ze „Strasznego Dworu”, czy „Borysa Godunowa”, a także pieśni ludowe.

Kiedy na Sali rozbrzmiało polsko-ukra-

ińskie „Hej Sokoty” do śpiewu włączyła się także publiczność, zaś utwór „Granada” zakończyło gromkie „Ole!” Koncert zgromadził blisko 200 gości, reprezentujących polskie środowisko i jego francuskich przyjaciół. Byli przedstawiciele Polskiej Misji Katolickiej, Księży Pallotynów i Siostry Nazaretanki, które szczególnie bliski akcent mogły odnaleźć w utworze skomponowanym przez swoją współsiostrę Magdalenę – pt. „Polskie Kwiaty”. Ta właśnie

pieśń zakończyła koncert, podkreślając jego patriotyczny charakter.

Po koncercie gości zaproszono przybyłych na poczęstunek, podczas którego wymienić mogli się oni swoimi wrażeniami a także i porozmawiać z artystami.

Podobny koncert odbył się również dwa dni później w polskiej parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryji Panny w Paryżu. □

opr. Sylwia Michalak  
fot. D. Tarnawska-Kasparian





sierdza, co do duszy i ciała (co wielokrotnie podkreśla Ojciec Święty w tym Roku Jubileuszowym). Gdy rozpoczynaliśmy tę swoistą lekcję katechizmu pogoda zaprzeczała nazwie sali, w której odbywały się owe zajęcia. Jednak gdy je kończyliśmy wspólnym odmówieniem Koronki do Bożego Miłosierdzia, zza chmur wyrzało słońce i udaliśmy się jeszcze na kilka chwil na miejscową plażę, gdzie zaczerpnęliśmy morskiego powietrza i się pożegnaliśmy.

! jak tu Panu Bogu nie dziękować!? Jak nie śpiewać i nie wychwalać niezmiernego Bożego Miłosierdzia!? Jak ulat pasują tu słowa kanonu-modlitwy, *misericordias Domini in aeternum cantabo!*, albowiem pragniemy miłosierdzie Pańskie wyśpiewywać i wystawiać na wieki.... Zatem składamy nasze dziękczynienie Bogu, ale również wyrażamy nasze serdeczne podziękowania dyrekcji ośrodka i jego kapelanowi o. Józefowi Kuroczyckiemu OMI za miłe przyjęcie, Zarządowi Krucjaty i katechetkom za przygotowanie całości spotkania, s. M. Czestawie CSSF za

muzyczny akompaniament i śpiewy, kapłanom, (dziekanowi i sekretarzowi PZK, ks. Danielowi Żylińskiemu, ks. Ryszardowi Kaczorowi SChr, duchowemu przewodnikowi kobiecych organizacji polonijnych – Różańca i Polek i ks. Kazimierzowi Kuczajowi SChr) rodzicom i dziadkom oraz sobie wzajemnie za wspólną modlitwę. □

ks. Tomasz Mikulak SChr, opiekun Krucjaty Eucharystycznej  
fot. Sylvie Antkowiak

P.S. Oto link do fotogalerii: <http://tchr.fr/kalendarium-wydarzen/695/modlitewne-spotkanie-w-stella-plage.html> obfitszą znajdziemy na Picasie: <https://picasaweb.google.com/schr/francja/ModlitewneSpotkanieWStellaPlage?authkey=Cv1sRgCJHBxs7Or4qniwE>, ponadto w czasie naszego spotkania został wylosowany szczęśliwy posiadacz losu, który na początku maja uda się na polonijną pielgrzymkę w Lourdes: obdarowanym bądź obdarowaną okazała się osoba, u której znalazł się los nr. 615.







## Krakow night

*Le samedi 9 avril la Pologne recevait la France. La soirée avait été organisée au profit des JMJ et particulièrement pour financer le voyage en Pologne des 43 jeunes des paroisses de Triel, Verneuil, Vernouillet dans les Yvelines.*

L'école Notre Dame les Oiseaux avait gentiment prêté son réfectoire afin d'accueillir les 110 convives : Des familles françaises et polonaises, beaucoup de jeunes, mais aussi des personnes plus âgées apportant leur soutien au JMJ

La décoration avait été soignée et nous avons été accueillis chaleureusement par des jeunes contents de se retrouver, de mieux se connaître et s'apprécier afin de vivre des journées inoubliables en Pologne l'été prochain.



## Z Hélène Dumont i św. Faustyną o Miłosierdziu

*Kameralny, polski kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Dammarie Les Lys, mieszczący w sobie duży, piękny obraz Zmartwychwstałego z napisem: „Jezu i fam Tobie!”, w piątkowy wieczór 8 kwietnia za jaśniał jeszcze bardziej kolorami Miłosierdzia.*

Kończący się Tydzień Miłosierdzia miał w naszej świątyni szczególnie, polsko-francuski charakter. A to za sprawą dwóch kobiet: Héléne Dumont – mężatki, matki czworga dzieci, autorki książek o Miłosierdziu, a od kilkunastu lat uznanej specjalistki i gorliwej propagatorki duchowości z tym związanej; oraz za przyczyną naszej rodaczki, św. Faustyny Kowalskiej, obecnej wśród nas w relikwiach.

Czuwanie miłosierdzia w polskim kościele, zgromadziło przede wszystkim francuskich uczestników i miało charakter formacyjno – duchowy. Héléne Dumont w interesującej konferencji streściła biografie świętej od „Małego dziennika”, a następnie ukazała istotne elementy związane z duchowością Miłości miłosiernej. Stuchacze na nowo, bądź po raz pierwszy usłyszeli często zawite historie związane z ustanowieniem święta Bożego Mito-

sierdzia, powstaniem obrazu Jezusa miłosiernego, Koronki, czy potrzebę i konieczność kształtowania w sobie postawy apostoła miłosierdzia, poprzez praktykę uczynków miłosierdzia. Po czym prelegentka z mocą podkreśliła sens i podstawową wartość spowiedzi świętej jako szczególnej przestrzeni doświadczenia miłosiernego Boga. Pogłębiane wprowadzenie do spowiedzi mogło się zrealizować po chwili przy wystawionym Sanctissimum poprzez postugę kilku obecnych tego wieczoru spowiedników.

Innym, wzruszającym momentem czuwania była możliwość spotkania z osobą św. Faustyny w jej relikwiach. Ze czcią i żywą wiarą w tajemnice świętych obcowania, wierni zbliżali się do dużego relikwiarza a jednocześnie aby do małego koszyczka włożyć zapisane karteczki z bliskimi swoim sercom podziękowaniami i prośbami. Całe swoje życie, życie swoich bliskich i „tych co





Les jeunes s'étaient mis en relation avec la communauté Polonaise locale qui a immédiatement proposé son aide pour la confection d'un délicieux dîner made in Verneuil mais avec des ingrédients venant tout droit de leur mère Patrie.

Au menu: Barszcz czerwony Bigos Placek et sernik La soirée était loin d'être fini: d'autres jeunes sont arrivés vers 21h et là, le karaoké a commencé. Tout y est passé : Joe dessin, Céline Dion Mickaël Jackson.... Et bien sûr hej sokoly et bien d'autres, repris par tous dans une bonne ambiance.

La soirée était également animée par un tournoi de babyfoot ou des équipes jeunes et moins jeunes se sont affrontées. Tout cela s'est prolongé en soirée dansante jusqu'à minuit. Merci pour cette soirée, et particulièrement à ceux qui ont cuisiné le bigos qui comme chacun sait se prépare sur trois jours. Merci d'avoir permis aux deux communautés française et polonaise de se rencontrer. Bon vent à nos jeunes qui partent rencontrer notre Saint Père à Cracovie. □

France des Jamonières



najbardziej potrzebują". Całości towarzyszyły modlitwy i śpiewy, a dopełnieniem wieczoru była oczywiście pełna ufności, wypowiedziana z głębi serc Koronka do Bożego Miłosierdzia, piątkowa, braterska agapa w przyległej sali była ostatnim akordem dzisiejszego czuwania.

Niech to spotkanie naszych dwóch wspólnot zaowocuje więk-

szym zbliżeniem i jednością między nami. Niech też – w perspektywie Roku Jubileuszowego – pomoże nam być „miłosiernymi jak Ojciec”, a święta sekretarka i apostołka z Łagiewnik niech uprasza nam łaskę kształtowania w naszym życiu postaw apostołów Miłosierdzia! □

Uczestnik







**WAKACJE NAD MORZEM**

Siostry Miłosierdzia z Domu św. Kazimierza w Paryżu zapraszają rodziny, małe grupy, osoby indywidualne nad morze, do kurortu Fort - Mahon - Plage, aby tu, w naszej rezydencji **Villa Sainte Marie des Dunes** spędzić radośnie wakacje i weekendy. Do Państwa dyspozycji mamy pokoje indywidualne i rodzinne.

**INFORMACJE I REZERWACJA:** tel. (+33) 01 45 83 55 26 lub 06 37 30 43 37; e-mail: saintcasimir119@yahoo.fr  
http://www.saintcasimir.net; adres: Villa Sainte Marie des Dunes - 77, rue Gounod, 80120 Fort-Mahon-Plage

**2 godziny od Paryża**  
Samochodem lub pociągiem  
z Gare du Nord do miasteczka Rue  
następnie autobusem do Fort-Mahon



**Szkoła Polska im. Jana Pawła II w Arcueil**  
przyjmuje zapisy dzieci na rok szkolny 2016/2017

Zgłoszenia można dokonać telefonicznie lub e-mailowo u koordynatorki - pani Beaty Nieradki.  
*Serdecznie zapraszamy.*

Szkoła Polska im. Jana Pawła II - Beata Nieradka,  
52 avenue Laplace; 94110 Arcueil;  
tel. 07 54 82 13 81; e-mail: nieradkab@gmail.com; www.polskaszkołaarcueil.pl

**Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa**

**POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE**  
przewożenie ciała do Polski - pogrzeby na terenie całej Francji 24/24  
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od **2200 € TTC**

Tel. **02 31 85 23 66** – mówimy po polsku  
(tłumaczenie i załatwienie formalności w urzędach)

Tel. **02 31 78 25 93** – mówimy po francusku  
Fax **02 31 34 98 93** | e-mail: [josefa.bazincourt@gmx.fr](mailto:josefa.bazincourt@gmx.fr)



**CENTRUM STOMATOLOGICZNE PRONY**  
91, rue de Prony 75017 PARIS  
Linia metra nr. 3 stacja Pereire  
RER C, stacja Pereire-Levallois

Akceptujemy CMU, AME.  
Stawki wg. cennika Sécurité Sociale.  
Stosujemy zasadę Tiers payant  
(karta vitale).

☎ **01.44.29.79.89**  
✉ [info@cmdprony.fr](mailto:info@cmdprony.fr)

Współpracujemy z większością mutuelles.  
Konsultacje : od Pn - do Pt - 9h00 - 20h00

**Mówimy po polsku**

**– TŁUMACZENIA –**

**Stanisław Bocianowski – dr Prawa**  
**– Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym**  
**w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.**

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż  
Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: [bocianowski@sfr.fr](mailto:bocianowski@sfr.fr)

**Bilety autokarowe i samolotowe**

**Janosik SINDBAD**

**Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi**  
**tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.**

Wyjazdy 7 razy w tygodniu.  
Z Paryża (12<sup>45</sup>), Reims (14<sup>45</sup>), Metz (17<sup>00</sup>)  
do: Polski Południowej i Centralnej;  
16<sup>00</sup> - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

**OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIĘDZIA**

|                           |      |
|---------------------------|------|
| Kruczynski Thaddee -      | 100€ |
| Olejarz Andrzej -         | 50€  |
| Wedzikowski Casimir -     | 20€  |
| Plaszowiecki Arthur -     | 20€  |
| Bartnik Stanisław -       | 100€ |
| Piorkowski Louis -        | 20€  |
| Ziaja Krzysztof -         | 100€ |
| Ste Polonia de Vicoigne - | 100€ |

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise,  
263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS  
**Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”**



**POMÓŻ ZAGINIONYM WRÓCIĆ DO DOMU**

[www.zaginieni.pl](http://www.zaginieni.pl), e-mail: [itaka@zaginieni.pl](mailto:itaka@zaginieni.pl) tel. (00 48) 22 654 70 70

**Krystyna Cabaj**  
1 stycznia 2011 r. w Paryżu (Francja) zaginęła Krystyna Cabaj. Zaginiona ma 74 lata, 170 cm wzrostu i brązowe oczy.

Ktokolwiek widział **Krystynę Cabaj** lub ma jakiegokolwiek informacje o jego losie proszony jest o kontakt z **ITAKĄ - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych** pod całonocnym numerem: +48 22 654 70 70. Można również napisać w tej sprawie do ITAKI: [itaka@zaginieni.pl](mailto:itaka@zaginieni.pl). Naszym informatorom gwarantujemy dyskrecję. **Zdjęcie Krystyny Cabaj** oraz innych zaginionych: [www.zaginieni.pl](http://www.zaginieni.pl)





Wszelaka pomoc prawna  
w administracji francuskiej.

Edyta - T. 06 22 72 26 68;  
e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

**LUXSUS - PRZEWÓZ OSÓB  
I TOWARÓW DO POLSKI -**  
Olszyna, Wrocław, Katowice, Kraków, Rzeszów.  
TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20;  
(00 48 12) 284 12 50!

**TRANSPORT - AUTOLAWETA  
NA TERENIE RANCJI.  
- PRZEPROWADZKI, -  
WYWÓZ GRUZU**  
Tel. 06 30 40 49 49

**Rozliczenia księgowo.**  
06 62 90 02 39

**TRANSPORT:**  
- wywóz gruzu, - dowóz materiałów,  
- przeprowadzki.  
Tel. 06 98 58 86 36

**- NAPRAWA KOMPUTERÓW,  
INSTALOWANIE PROGRAMÓW,  
WYMIANA PODZESPOŁÓW.**  
T. 06 98 42 59 75

**PSYCHOLOG-TERAPEUTA:**  
TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:  
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne



# SAMI SWOI



## Polskie sklepy spożywcze!!!

NISKIE CENY, WYSOKA JAKOŚĆ, SZEROKI WYBÓR ART. SPOŻYWCZYCH,  
ALKOHOLE, NABIAŁ, WĘDLINY, NAPOJE, POLSKA PRASA

### ZAPRASZAMY:

**NOWY SKLEP!!**

93600 AULNAY SOUS BOIS  
23, AV ANATOLE FRANCE

WTO-SOB: 10.30 – 19.30;

NIEDZ. 10.00 – 14.00

TEL. 01 72 51 62 00

- RER B - AULNAY SOUS BOIS

94200 IVRY SUR SEINE

44, RUE LENINE

PON-SOB: 10.00 – 20.00

TEL. 01 70 25 46 62

- METRO 7 - MAIRIE D'IVRY

- RER C - IVRY SUR SEINE

- BUS 125 - PRZYSTANEK MOLIERE

e-mail: sami.swoi@onet.pl



*Prosto z Polski!*

Masz problem z picciem?

## Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mityngów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17.00: 3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19.30: 18, rue Claude Lorrain;

75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19.30: 20, rue Legendre (2 piętro),

75017 Paris, M° Villiers/;

Czwartki godz. 19.30, 11, Ville St-Jacques (kod: 0911), 75014 Paris, M° Saint-Jacques.

**DO SPRZEDANIA dom w Saint Martin des Besaces, w Normandii,**

na trasie do Rennes, 40 km  
(25 min.) od Caen, darmowa  
autostrada A4.

**Dom parterowy, drewniany, 70 m.kw., trzy pokoje z kuchnią i łazienką. Garaż, zabudowania gospodarcze.**

Teren: 650 m.kw. Cena 85 tys. euro.

Tel. 02 31 73 80 17,  
07 81 03 90 51.

**Dr Danuta Baranowicz-Schouker**  
**chirurgien-**  
**dentiste**

33, rue Poissonnière – 75002 Paris,  
M° Bonne Nouvelle

tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

**Psycholog – T. 06 17 10 16 05.**  
**Konsultacje. Język polski i francuski.**

**GŁOS**  
**KATOLICKI**  
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą  
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 17 (2632): 1. 5. 2016

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) – tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś – Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA – 2, rue du 19 mars 1962 – 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) – 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 20.4.2016

Inf. o prenumeracie na str. 3



# Zaproszenie na spotkania z red. Bogdanem Doboszem

autorem książki „Emiraty Francuskie”, dziennikarzem „Głosu Katolickiego” w Paryżu.

## 1. „Masoneria wobec zjawiska emigracji”.

Sobota, 7 maja 2016 o 17<sup>00</sup>; Dom Kombatanta SPK, 20 rue Legendre, 75017 Paris, M<sup>o</sup> Villiers, Malesherbes.

## 2. „Islam, terroryzm i polityczna poprawność jako plagi społeczne we Francji”.

Niedziela, 8 maja o 12<sup>30</sup>, kościół Św. Genowefy, 14, rue Claude Lorrain, 75016 Paris, M<sup>o</sup> Exelmans.

## 3. „Francja nad przepaścią czyli mądry Polak po szkodzie Francuza – o zagrożeniach społecznych we Francji”.

Niedziela, 8 maja o 17<sup>00</sup>, kościół Wniebowzięcia NMP, 263bis, rue St. Honore, 75001 Paris, M<sup>o</sup> Concorde.

Organizator: Klub Myśli Patriotycznej w Paryżu.

Współpraca: 1. SPK, koto Paryż; 2. Parafia św. Genowefy w Paryżu; 3. Parafia Wniebowzięcia NMP w Paryżu.

## TRWAM PROGRAM

2 – 8 maja 2016

### PONIEDZIAŁEK

2 MAJA

8<sup>00</sup> Informacje 8<sup>15</sup> Wieś to też Polska 9<sup>25</sup> Słowo Życia 9<sup>30</sup> Vatican Magazine 10<sup>00</sup> Informacje 10<sup>15</sup> Rozmowy niedok. 11<sup>30</sup> Felieton 11<sup>40</sup> Dok. 11<sup>50</sup> Retrospekcja 11<sup>55</sup> Św. na każdy dzień 12<sup>00</sup> Regina Coeli 12<sup>03</sup> Informacje 12<sup>20</sup> Koncert 13<sup>00</sup> Reportaż 13<sup>20</sup> Koncert życzeń 14<sup>10</sup> Film 15<sup>50</sup> Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> Informacje 16<sup>10</sup> Sanktuaria polskie 16<sup>30</sup> Tydzień z Ziemi Św. 16<sup>50</sup> Reportaż 17<sup>20</sup> Św. na każdy dzień 17<sup>30</sup> Spotkanie Rodziny RM 19<sup>25</sup> Św. na każdy dzień 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Polski pkt. widzenia

### WTOREK

3 MAJA

8<sup>00</sup> Słowo Życia 8<sup>05</sup> Koncert 9<sup>30</sup> Dok. 10<sup>35</sup> Reportaż 11<sup>00</sup> Msza św. 13<sup>00</sup> Reportaż 13<sup>50</sup> Św. na każdy dzień 14<sup>00</sup> Dok. 15<sup>15</sup> Reportaż 15<sup>50</sup> Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> Informacje 16<sup>10</sup> Chwata Pani – pieśni dla Maryi 17<sup>25</sup> Dok. 17<sup>30</sup> Reportaż 18<sup>00</sup> Regina Coeli 18<sup>05</sup> Informacje 18<sup>15</sup> Rozmowy niedok. 19<sup>25</sup> Św. na każdy dzień 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Polski pkt. widzenia

### ŚRODA

4 MAJA

8<sup>00</sup> Informacje 8<sup>15</sup> Polski pkt. widzenia 8<sup>40</sup> Słowo Życia 8<sup>45</sup> Dla dzieci 9<sup>00</sup> Dok. 9<sup>25</sup> Dok. 9<sup>35</sup> Sanktuaria polskie 9<sup>55</sup> Św. na każdy dzień 10<sup>00</sup> Audycja Generalna 11<sup>10</sup> Dok. 11<sup>25</sup> Felieton 11<sup>35</sup> Dok. 12<sup>00</sup> Regina Coeli 12<sup>03</sup> Informacje 12<sup>20</sup> Hej Ustroński Gróniczki 13<sup>20</sup> Dok. 14<sup>10</sup> Reportaż 15<sup>00</sup>

Dok. 15<sup>50</sup> Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> Informacje 16<sup>10</sup> Na zdrowie 16<sup>30</sup> Reportaż 17<sup>00</sup> Reportaż 18<sup>00</sup> Regina Coeli 18<sup>05</sup> Informacje 18<sup>15</sup> Rozmowy niedok. 19<sup>25</sup> Św. na każdy dzień 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Polski pkt. widzenia

### CZWARTEK

5 MAJA

8<sup>00</sup> Informacje 8<sup>15</sup> Polski pkt. widzenia 8<sup>40</sup> Słowo Życia 8<sup>45</sup> Dla dzieci 9<sup>00</sup> Na zdrowie 9<sup>25</sup> Św. na każdy dzień 9<sup>30</sup> Dok. 10<sup>00</sup> Informacje 10<sup>15</sup> Rozmowy niedok. 11<sup>25</sup> Felieton 11<sup>35</sup> Reportaż 12<sup>00</sup> Regina Coeli 12<sup>03</sup> Informacje 12<sup>20</sup> Reportaż 13<sup>20</sup> Dok. 14<sup>00</sup> Dok. 14<sup>55</sup> Dok. 15<sup>50</sup> Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> Informacje 16<sup>10</sup> Program rozrywkowy 16<sup>35</sup> Dok. 16<sup>55</sup> Przegląd Źródła 17<sup>00</sup> Sanktuarium św. Józefa Kalisz 19<sup>25</sup> Przegląd Niedzieli 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Polski pkt. widzenia

### PIĄTEK

6 MAJA

8<sup>00</sup> Informacje 8<sup>15</sup> Polski Punkt Widzenia 8<sup>40</sup> Słowo Życia 8<sup>45</sup> Dla dzieci 9<sup>10</sup> Program rozrywkowy 9<sup>35</sup> Św. na każdy dzień 9<sup>45</sup> Duc in altum 10<sup>00</sup> Informacje 10<sup>15</sup> Dok. 11<sup>25</sup> Felieton 11<sup>35</sup> Wywiad 11<sup>55</sup> Św. na każdy dzień 12<sup>00</sup> Regina Coeli 12<sup>03</sup> Informacje 12<sup>20</sup> Dla dzieci 13<sup>50</sup> Św. na każdy dzień 14<sup>00</sup> Król Dawid – serial 14<sup>55</sup> Słowo Życia 15<sup>00</sup> Koronka do Bożego Miłosierdzia 15<sup>20</sup> Mocni w wierze 15<sup>50</sup> Pytasz i wiesz 16<sup>00</sup> Informacje 16<sup>10</sup> Siódmy sakrament 16<sup>35</sup> Dok. 17<sup>00</sup> Na tropie 17<sup>30</sup> Reportaż 18<sup>00</sup> Regina Coeli 18<sup>05</sup> Informacje 18<sup>15</sup> Wester-

platte Młodych 18<sup>55</sup> Przegląd Niedzieli 19<sup>00</sup> Warto zauważyć 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Polski pkt. widzenia

### SOBOTA

7 MAJA

8<sup>00</sup> Informacje 8<sup>15</sup> Westerplatte Młodych 8<sup>55</sup> Słowo Życia 9<sup>00</sup> Dok. 9<sup>50</sup> Dok. 10<sup>00</sup> Informacje 10<sup>15</sup> Felieton 10<sup>30</sup> Św. na każdy dzień 10<sup>35</sup> Polski pkt. widzenia 11<sup>00</sup> Dla dzieci 12<sup>00</sup> Regina Coeli 12<sup>03</sup> Informacje 12<sup>20</sup> Warto zauważyć 12<sup>50</sup> Na tropie 13<sup>20</sup> Siódmy sakrament 13<sup>45</sup> Św. na każdy dzień 13<sup>50</sup> Dok. 14<sup>00</sup> Film 14<sup>55</sup> Dok. 15<sup>15</sup> Reportaż 15<sup>30</sup> Jak sobie radzić z cierpieniem? 16<sup>00</sup> Informacje 16<sup>10</sup> W Naszej Rodzinie 17<sup>00</sup> Z PE 17<sup>30</sup> Reportaż 18<sup>00</sup> Regina Coeli 18<sup>05</sup> Informacje 18<sup>15</sup> Rozmowy niedok. 19<sup>25</sup> Przegląd Niedzieli 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Polski pkt. widzenia

### NIEDZIELA

8 MAJA

8<sup>00</sup> Słowo Życia 8<sup>05</sup> Polski pkt. widzenia 8<sup>30</sup> Z PE 9<sup>00</sup> Dla dzieci 9<sup>15</sup> Felieton 9<sup>25</sup> Św. na każdy dzień 9<sup>30</sup> Msza Św. 10<sup>30</sup> Przegląd Niedzieli 10<sup>35</sup> Reportaż 11<sup>00</sup> Reportaż 11<sup>25</sup> Dla dzieci 12<sup>00</sup> Regina Coeli 12<sup>20</sup> Wieś to też Polska 13<sup>30</sup> Koncert Muzyki Filmowej 14<sup>50</sup> Dok. 15<sup>40</sup> Reportaż 16<sup>00</sup> Informacje 16<sup>10</sup> Koncert życzeń 17<sup>00</sup> Dok. 17<sup>30</sup> Reportaż 18<sup>00</sup> Regina Coeli 18<sup>05</sup> Informacje 18<sup>15</sup> Rozmowy niedok. 19<sup>25</sup> Retrospekcja 19<sup>30</sup> Dla dzieci 20<sup>00</sup> Informacje 20<sup>20</sup> Różaniec 20<sup>50</sup> Felieton 21<sup>00</sup> Apel Jasnogórski 21<sup>20</sup> Informacje 21<sup>40</sup> Józef z Egiptu – serial. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

## Kongres Młodzieży Polonijnej

„Szukałem Was, Wy teraz przyszście do mnie, za to Wam dziękuję.”

Młodzi byli zawsze drodzy sercu Papieża Jana Pawła II. Oni odwzajemniali tę miłość wszędzie tam, gdzie dochodziło do spotkań z Nim. Z miłości do nich zrodził się pomysł Światowych Dni Młodzieży.

W tym roku – Jubileuszu Miłosierdzia i 1050 rocznicy chrztu Polski – chcemy zaprosić młodych z Francji na spotkanie do Warszawy.

W przeddzień Światowych Dni Młodzieży, od 17 do 20 lipca będzie miał miejsce Światowy Kongres Młodzieży Polonijnej.

Celem spotkania jest zaangażowanie młodzieży w środowiska polonijne, wzajemne poznanie się i nawiązanie współpracy, a także podzielenie się swoim doświadczeniem wiary. „Oni są nadzieją Kościoła, Świa-

towe Dni Młodzieży i Kongres, który jest ich częścią, mają pomóc w integracji tej młodzieży” – powiedział bp Lechowicz.

Chciałbym poprosić wszystkich Księży o promocję tego pomysłu w naszych Wspólnotach. Mam nadzieję, że pozwoli to odnowić gorliwość i ducha ewangelizacji w środowiskach polonijnych naszych ośrodków. □

ks. Łukasz Skawiński







## UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

### KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

**TVP**  
POLONIA

## PROGRAM TV

2 – 8 maja 2016

### PONIEDZIAŁEK

2 MAJA

6<sup>15</sup> Racja stanu – magazyn 6<sup>45</sup> Nad Niemnem – magazyn 7<sup>05</sup> Przygody Smoka Pola 7<sup>25</sup> Nasze podwórko – serial 8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 11<sup>00</sup> Podróże z historią – dokument 11<sup>35</sup> Z drugiej strony – program publicystyczny 12<sup>25</sup> Krótka historia – felieton 12<sup>30</sup> O mnie się nie martw – tak powstał serial 12<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 13<sup>25</sup> Dziewczyny ze Lwowa – serial 14<sup>20</sup> Oczy w oczy 14<sup>50</sup> Długi weekend – film 16<sup>30</sup> Nad Niemnem – magazyn 16<sup>55</sup> Galeria – serial 17<sup>20</sup> Krótka historia – felieton 17<sup>30</sup> Teleexpress 18<sup>00</sup> Za zastugi dla Polski i Polaków poza granicami kraju 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>25</sup> Sport 20<sup>35</sup> Pogoda 20<sup>50</sup> O mnie się nie martw – serial 21<sup>50</sup> Polonia 24 22<sup>20</sup> Halo Polonia – magazyn 23<sup>25</sup> Jedno słowo – dokument 0<sup>25</sup> Wolny Ekran – magazyn 0<sup>45</sup> Galeria – serial 1<sup>15</sup> Nasze podwórko – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

### WTOREK

3 MAJA

7<sup>15</sup> Do zobaczenia w Krakowie – reportaż 7<sup>40</sup> Cafe Historia – program publicystyczny 8<sup>05</sup> Karino – serial 8<sup>40</sup> Skutki noszenia kapelusza w maju – film 10<sup>05</sup> Krótka historia – felieton 10<sup>15</sup> Polonia 24 10<sup>45</sup> Halo Polonia – magazyn 11<sup>45</sup> Święto Konstytucji Transmisja 13<sup>05</sup> Barwy szczęścia – serial 13<sup>35</sup> Za zastugi dla Polski i Polaków poza granicami kraju 15<sup>20</sup> Siedlisko – serial 16<sup>20</sup> Film dokumentalny 16<sup>55</sup> Galeria – serial 17<sup>20</sup> Krótka historia – felieton 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>45</sup> Polska z Miodkiem – felieton 17<sup>55</sup> Naszaarmia.pl – magazyn 18<sup>20</sup> Podróże z historią – dokument 18<sup>55</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>25</sup> 250 lat teatru publicznego w Polsce 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>25</sup> Sport 20<sup>35</sup> Pogoda 20<sup>50</sup> Ojciec Mateusz – serial 21<sup>50</sup> Polonia 24 22<sup>20</sup> Halo Polonia – magazyn 23<sup>25</sup> Warto rozmawiać – program publicystyczny 0<sup>25</sup> Polska z Miodkiem – felieton 0<sup>30</sup> Pod Tatrami 0<sup>45</sup> Galeria – serial 1<sup>15</sup> Karino – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

### ŚRODA

4 MAJA

6<sup>05</sup> Program rozrywkowy 6<sup>55</sup> Wiara na emigracji – reportaż 7<sup>20</sup> Stawiam na Tolka

Banana – serial 8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>55</sup> Krótka historia – felieton 11<sup>05</sup> Polonia 24 11<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 12<sup>35</sup> Wiadomości 12<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 13<sup>25</sup> O mnie się nie martw – serial 14<sup>25</sup> Warto rozmawiać – program publicystyczny 15<sup>30</sup> Jak to działa – magazyn 16<sup>00</sup> Tygodnik Kulturalny – magazyn 16<sup>55</sup> Galeria – serial 17<sup>20</sup> Krótka historia – felieton 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>55</sup> Okrasa łamie przepisy – magazyn 18<sup>25</sup> Studio Wschód – program publicystyczny 18<sup>55</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>25</sup> Wilnoteka – magazyn 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>30</sup> Sport 20<sup>40</sup> Pogoda 20<sup>50</sup> Egzamin z życia – serial 21<sup>50</sup> Polonia 24 22<sup>20</sup> Halo Polonia – magazyn 23<sup>25</sup> Dokument 0<sup>20</sup> Notacje – dokument 0<sup>40</sup> Galeria – serial 1<sup>10</sup> Stawiam na Tolka Banana – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

### CZWARTEK

5 MAJA

6<sup>50</sup> Salonowiec – felieton 7<sup>05</sup> Flesz historii – reportaż 7<sup>25</sup> Słoneczna włócznia – serial 8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>55</sup> Krótka historia – felieton 11<sup>05</sup> Polonia 24 11<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 12<sup>35</sup> Wiadomości 12<sup>50</sup> Barwy szczęścia – serial 13<sup>25</sup> M jak miłość – serial 14<sup>20</sup> Egzamin z życia – serial 15<sup>15</sup> Wilnoteka – magazyn 15<sup>35</sup> Dokument 16<sup>35</sup> Do zobaczenia w Krakowie – reportaż 16<sup>55</sup> Galeria – serial 17<sup>20</sup> Krótka historia – felieton 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>50</sup> Polska z Miodkiem – felieton 17<sup>55</sup> Pegaz 18<sup>55</sup> Barwy szczęścia – serial 19<sup>25</sup> Wolny Ekran – magazyn 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>25</sup> Sport 20<sup>35</sup> Pogoda 20<sup>50</sup> Zaginiona – serial 21<sup>50</sup> Polonia 24 22<sup>20</sup> Halo Polonia – magazyn 23<sup>25</sup> Po prostu – program publicystyczny 0<sup>10</sup> Program rozrywkowy 0<sup>35</sup> Polska z Miodkiem – felieton 0<sup>45</sup> Galeria – serial 1<sup>15</sup> Słoneczna włócznia – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

### PIĄTEK

6 MAJA

6<sup>55</sup> Było nie minęło 7<sup>30</sup> Karrypel kontra Groszki – serial 8<sup>00</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>55</sup> Krótka historia – felieton 11<sup>05</sup> Polonia 24 11<sup>35</sup> Halo Polonia – magazyn 12<sup>35</sup> Wiadomości 12<sup>50</sup> Na sygnale – serial 13<sup>25</sup> M jak miłość – serial 14<sup>25</sup> Zaginiona – serial 15<sup>20</sup> Reportaż polonijny 15<sup>55</sup> Po

prostu – program publicystyczny 16<sup>50</sup> Program rozrywkowy 17<sup>20</sup> Krótka historia – felieton 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>50</sup> Program rozrywkowy 18<sup>25</sup> Było nie minęło 18<sup>55</sup> Na sygnale – serial 19<sup>25</sup> Przygody Smoka Pola 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>30</sup> Sport 20<sup>40</sup> Pogoda 20<sup>50</sup> Na dobre i na złe – serial 21<sup>50</sup> Polonia 24 22<sup>20</sup> Halo Polonia – magazyn 23<sup>25</sup> Kocham Cię Polsko! – program rozrywkowy 1<sup>00</sup> Przyjaciele lasu – reportaż 1<sup>15</sup> Karrypel kontra Groszki – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

### SOBOTA

7 MAJA

7<sup>30</sup> Pytanie na śniadanie 10<sup>50</sup> Polonia 24 11<sup>20</sup> Halo Polonia – magazyn 12<sup>20</sup> Ojciec Mateusz – serial 13<sup>15</sup> Na dobre i na złe – serial 14<sup>20</sup> Kocham Cię Polsko! – program rozrywkowy 16<sup>00</sup> Kulturalni PL – magazyn 17<sup>00</sup> Teleexpress 17<sup>25</sup> M jak miłość – serial 18<sup>30</sup> Program publicystyczny 20<sup>05</sup> Dobranocka 20<sup>20</sup> Wiadomości 20<sup>45</sup> Sport 20<sup>50</sup> Pogoda 21<sup>05</sup> Siedlisko – serial 22<sup>05</sup> Plac Zbawiciela – dramat 23<sup>55</sup> Program rozrywkowy 0<sup>15</sup> Słownik polsko@polski 0<sup>50</sup> M jak miłość – serial 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości

### NIEDZIELA

8 MAJA

6<sup>25</sup> Dokument 7<sup>30</sup> Program rozrywkowy 8<sup>20</sup> Polska z Miodkiem – felieton 8<sup>30</sup> Polska 1050 – dokument 9<sup>00</sup> Przygody Smoka Pola 9<sup>20</sup> Ziarno – magazyn 9<sup>50</sup> Czekamy na Świątowe Dni Młodzieży – Kronika 10<sup>00</sup> Msza św.-Sanktuarium Św. Stanisława Bpa i Męczennika na Skatce Kraków 12<sup>10</sup> Zmiennicy – serial 13<sup>20</sup> Wolny Ekran – magazyn 13<sup>35</sup> Program rozrywkowy 14<sup>40</sup> Słownik polsko@polski 15<sup>25</sup> Okrasa łamie przepisy – magazyn 15<sup>55</sup> Rodzinka.pl(2) – serial 16<sup>55</sup> Racja stanu 17<sup>25</sup> Polska z Miodkiem – felieton 17<sup>30</sup> Teleexpress 17<sup>55</sup> M jak miłość – serial 18<sup>50</sup> Oczy w oczy 19<sup>25</sup> Przygody Smoka Pola 19<sup>45</sup> Dobranocka 20<sup>00</sup> Wiadomości 20<sup>25</sup> Sport 20<sup>35</sup> Pogoda 20<sup>45</sup> Dziewczyny ze Lwowa – serial 21<sup>40</sup> Teatr Telewizji – Operacja Reszka 23<sup>20</sup> Program rozrywkowy 23<sup>55</sup> Racja stanu 0<sup>25</sup> Polska z Miodkiem – felieton 0<sup>35</sup> M jak miłość – serial 1<sup>25</sup> Przygody Smoka Pola 1<sup>45</sup> Dobranocka 2<sup>00</sup> Wiadomości. □





2 maja - Dzień flagi



**WAKACJE NAD MORZEM**

Siostry Miłosierdzia z Domu św. Kazimierza w Paryżu zapraszają rodziny, małe grupy, osoby indywidualne nad morze, do kurortu Fort - Mahon – Plage, aby tu, w naszej rezydencji **Villa Sainte Marie des Dunes** spędzić radośnie wakacje i weekendy. Do Państwa dyspozycji mamy pokoje indywidualne i rodzinne.

**2 godziny od Paryża**  
Samochodem lub pociągiem  
z Gare du Nord do miasteczka Rue  
następnie autobusem do Fort-Mahon

**INFORMACJE I REZERWACJA:** tel. (+33) 01 45 83 55 26 lub 06 37 30 43 37; e-mail: [saintcasimir119@yahoo.fr](mailto:saintcasimir119@yahoo.fr)  
<http://www.saintcasimir.net>; adres: Villa Sainte Marie des Dunes - 77, rue Gounod, 80120 Fort-Mahon-Plage